The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Phone CANal 8500
Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Phone CANal 8500
Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

VOL XXVIII | Kaina 3c | Chicago, Ill., Ketvirtadienis, Rugsėjo-September 11 d., 1941 | No. 214

RUSAI SUMUŠĖ VOKIEČIUS PRIE GOMELIO

IŠNAIKINTA IŠTISA VOKIEČIŲ DIVIZIJA, SUNAIKINTA APIE 600 TANKŲ

Leningrado gynėjus vokiečiai rengiasi įveikti badu

MASKVA, Rusija, rugs. 10 d. — Gomelio srityje sovietų karo jėgos labai smarkiai atakavo vokiečius ir išnaikino visą 29-tą diviziją, skelbia oficialus sovietų karo pranešimas.

Sovietų puolimas buvo toks stiprus, kad vokiečiai, palikę didelius ginklų kiekius, buvo priversti persikelti kiton upės N pusėn. Upės pakraščiuose tapo užmušta 4,000 vokiečių kareivių.

15-to vokiečių pulko štabas buvo visiškai išnaikintas ir užmušta 12 pulko karininkų. Rusai paėmė 60 šarvuočių, kurie priklausė minėtam pulkui, 30 kanuolių ir 1,600 kareivių.

Rytinis sovietų pranešimas tvirtina, kad maršalo Timošenko vadovaujamos dalys išnaikino apie 80,000 vokiečių centro fronte ir išmušė iš mušio lauko apie 538 nacių tankus. Vokiečiai du kartus bandė pastoti rusams kelią, bet abu kartus jie buvo sumušti.

Leningrado apylinkėse ir Odesoje raudonoji armija vokiečiams daro labai didelių nuostolių. Smarkiausi smugiai duodami vokiečiams Smolensko srityje ir neleidžiama naciams artėti prie Maskvos.

Motorizuotoms sovietų dalims ir pėstininkams padeda sovietų aviacija, kuri vokiečiams užkerta netikėtus ir smarkius smugius.

Vokiečiai du kartus bandė bombarduoti Maskvą, bet nacių lakunai buvo nuvyti. Krašte jaučiamas pasitenkinimas laimėjimais centro fronte.

BERLYNAS, Vokietija, rugs. 10 d. — Aukšti vokiečių kariuomenės atstovai sako, kad vokiečiai nemano bereikalingai žudyti vokiečių kareivių Leningradui paimti. Vokiečiai tikisi Leningrado gynėjus įveikti badu.

Vokiečiai pripažįsta, kad Leningradas apsuptas per sausumą, bet rusai gali susisiekti su likusia Rusijos dalimi per Ladogos ežerą. Nacių artilerija be sustojimo apšaudo miestą. Vienoje vietoje nacių kareiviai jau randasi tiktai 15 mylių nuo miesto. Tai skaitosi arčiausia vieta.

Nacių laikraštininkai rašo, kad Leningrado apylinkėse visą laiką eina nepaprastai smarkios kovos, nes žmonės labai gerai gina miestą.

NORVEGIJOS GYVENTOJAMS VOKIEČIAI PASKELBĖ APGULOS STOVĮ

Visame krašte dideli neramumai

OSLO, Norvegija, rugs. 10 d. —Nacių komisionierius Terboven šiandien paskelbė apgulos stovį civiliniems gyventojams Oslo mieste ir visoje jo apylinkėse.

Nuo aštuonių valandų vakaro iki penkių valandų ryto uždrausta pasirodyti gatvėse.

Nuo 7:30 vakaro nutraukiamas visas susisiekimas. Restauranai uždaromi nuo 7 val. vakaro. Kinai ir teatrai uždaryti, šokti uždrausta.

Darbininkai rengia protesto streiką

OSLO, Norvegija, rugs. 10 d. —Valdžia skelbia, kad nepatenkintieji elementai šiomis dienomis išardė taiką.

Darbininkai suruošė didelį streiką, kuriuo protestavo prieš valdžios priemones. Naciai pašalino nuo darbo ir savivaldybių įstaigų apie 100 tarnautojų kurie buvo nusistatę prieš nacių politiką.

Visame krašte eina labai didelė nepasitenkinimo banga, kuri priešinga naciams.

Išlaisvinta 199 prancuzų belaisviai

LONDONAS, rugs. 10 d.—Iš Špitsbergeno grįžusieji laivai atvežė 199 prancuzų belaisvius, kuriuos buvo paėmę vokiečiai.

Prancuzų karininkai sugebėjo pabėgti iš Vokietijos ir per Rusiją ir Norvegiją pasiekti Špitsbergeną. Beveik visi belaisviai rengiasi vykti pas laisvus prancuzus.

Britų ekspedicija naudojo Špitsbergeno radijo stotį vokiečiams apgaudinėti, kol vyko okupacijos veiksmai.

Japonų spauda žymiai sušvelnėjo

TOKIO, Japonija, rugs. 10 d. —Paskutinėmis dienomis japonų spaudos tonas žymiai sušvelnėjo Jungtinių Valstybių atžvilgiu.

Spauda sako, kad šiomis dienomis Amerikos ambasadorius Grew 12 kartų matėsi su užsienio ministeriu Tojoda.

Japonų laikraštininkai pradeda abejoti vokiečių karo laimėjimais Rusijoj. Visi sako, kad šis karas ilgai užsitęs ir pabrėžia, jog norėtų gerai sugyventi su Amerika.

Sužeistas ambasadorius Biddle

LONDONAS, rugs. 10 d. — Jungtinių Valstybių ambasadorius Anthony Drexel Biddle, kuris paskirtas prie užsienyje sudarytų lenkų, belgų ir olandų valdžių, tapo sužeistas.

Jis dalyvavo olandų kariuomenės dalių manievruose, stebėjo vykstančius mušius ir vieną šovinio šukė jam sužeidė ranką.

Pirmuoju ambulancijos automobiliu, kurį Biddle padovanojo olandams, jis pats tapo nuvežtas į ligoninę.

SĄJUNGININKAI UŽĖMĖ ARKTIKO SALĄ.

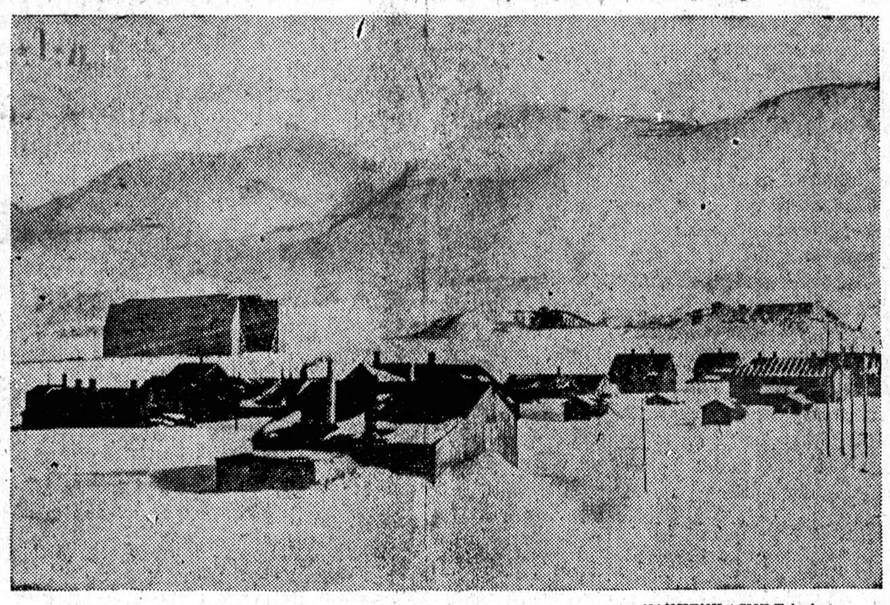

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

King's įlanka, Špicbergeno saloje, kurią šiomis dienomis užėmė anglų, kanadiečių ir norvegų kariai. Kiti pranešimai sako, kad sąjungininkų kariai saloje nepasiliko, o kiti sugriovė anglies kasyklas, kad jomis negalėtų naudotis naciai.

PER RADIJĄ ROOSEVELTAS NUBRĖŠ AMERIKOS JUROS POLITIKOS GAIRES

Padvigubintas kalbos laikas

WASHINGTON, D. C., rugs. 10 d.—Valdžios atstovai tvirtina, kad rytoj vakare prezidentas Rooseveltas pasakys labai svarbią kalbą apie Amerikos juros politiką.

Prezidentas palies šiomis dienomis įvykusius incidentus juroje ir papasakos kokios politikos laikysis Amerikos laivai ateityje.

Pradžioje Roosevelto kalbai buvo palikta 15 minučių, bet dabar skelbiama, kad ji tęsis 25.

Rooseveltas tariasi su sekretoriais

WASHINGTON, D. C., rugs. 10 d.—Prezidentas Rooseveltas šiam vakarui pakvietė pasitarimui užsienio sekretorių Hull, laivyno sekretorių Knox ir karo sekretorių Stimson.

Prezidentui bevažiuojant iš Hyde Park į Washingtoną, traukinin įsėdo Harry Hopkins, kuris informuos prezidentą apie paskutinius tarptautinius įvykius.

Tame pačiame traukinyje važiavo teisėjas Samuel Rosenman, kuris matysis su prezidentu.

Lieps laivams šauti priešą

WASHINGTON, D. C., rugs. 10 d.—Laivyno departamento sluoksniuose pasakojama, kad prezidentas lieps Amerikos karo laivams pirmiems šauti į nepažįstamą laivą.

Amerikos laivai gaus įsakymą visiškai apvalyti vandenis tarp Amerikos ir Islandijos. Laivyno valdininkai siulo apvalyti vandenis tarp Amerikos ir Irlandijos.

Rooseveltas suteikė admirolo laipsnį 12 Amerikos laivyno kapitonų.

Uždraustas civilinės pramonės plėtimas

WASHINGTON, D. C., rugs. 10 d.—Pirmenybių ir paskirstymo taryba šiandien uždraudė plėsti tas pramonės šakas, kurios vartoja daug karo pramonei reikalingos žaliavos.

Minėtoji taryba šiandien uždraudė praplėsti Tennessee Eastman Corp. savo dirbtuves.

Tarybos nariai sako, kad kasdien gauna daug panašių prašymų, bet karo medžiagos gaminimui privalo duoti pirmenybę.

— Britų ministeris Eden tvirtina, kad iš Amerikos gauta karo medžiaga nenaudojama prekybai, bet tiktai karo tikslams.

Mėnesio pradžioje turėjai $74.90?

WASHINGTON, D. C., rugsėjo 10 d. — Finansų departamentas paskelbė, kad rugpiučio mėnesį apyvartoje buvo $9,993,572,514.

Jungtinėse Valstybėse buvo 133,422,000 gyventojų. Kiekvienam gyventojui atiteko $74.90.

Daugelis turėjo žymiai didesnę sumą, bet, turbut, dar daugiau žmonių nepasiekė šios sumos.

Streikas kliudo Disney kelionę

HOLLYWOOD, Cal., rugs. 10 d. — Birželio mėnesį buvo baigtas Walt Disney dirbtuvių streikas, bet dabar jis vėl atsinaujino.

Walt Disney atsisakė priimti į darbą visus anksčiau dirbusius darbininkus, nes jo paveikslų rinka žymiai sumažėjusi.

AFL kartunistų unija, kurios suorganizuoti visi Disney kartunistai, paskelbė streiką. Disney išvažiavo į pietų Ameriką bet streikas jam kliudo kelionę.

Myron Taylor pas popiežių

VATIKANAS, Italija, rugs 10 d. — Myron Taylor, specialus prezidento Roosevelto pasiuntinys prie Vatikano, šiandien pasimatė su popiežium ir perdavė svarbų pranešimą.

Kardinolas Luigi Maglione Vatikano užsienio sekretorius nutraukė savo atostogas ir atvyko į Vatikaną.

Tvirtinama, kad Myron Taylor Vatikane išbus 10 dienų ir grįš į Jungtines Valstybes.

— Britų admiralitetas paskelbė, kad Atlantiką perplaukė labai didelis karo medžiagos transportas. Visos prekės jau iškrautos.

— Argentinos senatas nori ištardyti nacių agentą Wiedemanną, kuris dabar randasi Brazilijoj.

VĖLIAUSIOS NAUJIENOS

— Japonų diplomatai pareiškė vilties išspręsti visus nesusipratimus su Jungtinėmis Valstybėmis be karo. Derybos vystosi pasekmingai.

— Naciai be sustojimo bombarduoja ir apšaudo Leningradą, sako rusai.

— Vokiečių valdžia uždraudė laikraščiams rašyti apie paskandintus Jungtinių Valstybių laivus Raudonoj juroj ir prie Islandijos.

— Užsienio departamentas leidžia Amerikos piliečiams naudotis britų laivais namo grįžti.

— Myron Taylor dar kartą matysis su popiežium.

— Britų aviaciją smarkiai bombardavo italų ir vokiečių apgyventas kareivines Graikijos miestuose.

— Suomijos socialdemokratų laikraščiai skelbia, kad Suomijoj yra liberalinė valdžia, nežiurint į karą.

BOLŠEVIKAI RENGĖSI IŠVEŽTI IŠ LIETUVOS PUSANTRO MILIJONO GYVENTOJŲ

Iš viso suspėjo išgabenti apie 200,000 įvairių tautybių žmonių

Dr. PRANAS ANCEVIČIUS

BERLYNAS, Vokietija, rugs. 10 d. — Radiograma (specialiai "Naujienoms"). — Kaune atrastas bolševikų paliktas lietuvių tautos sunaikinimo planas, pagal kurį iki šių metų liepos pradžios visi gyventojai turėjo buti aprupinti sovietų pasais.

Pasai jau buvo išdavinėjami su keturių spalvų antspaudais. Kaip iš rastų dokumentų dabar paaiškėjo, kiekvienos spalvos antspaudas turėjo savo reikšmę.

Pasai su raudonais antspaudais duodami ištikimiesiems, su žaliais — tiems, kurie buvo numatyti dar palikti Lietuvoje iki 1942 metų pavasario. Su šviesiai violetiniu antspaudu — tiems, kurie turėjo buti išgabenti iki rugpiučio ir su tamsiai violetiniais antspaudais — tiems, kurie turėjo but išgabenti iki šių metų spalio.

Bolševikai nespėjo įvykdyti plano

Pagal tą planą iki kito pavasario iš Lietuvos buvo numatyta išgabenti apie pusantro milijono lietuvių, pakeičiant juos kolonistais, atgabentais iš kitų Rusijos kraštų.

Tas sumanymas pradėtas vykdyti birželio viduryje. To baisaus sumanymo vykdymą karas nutraukė, spėjus išgabenti, kaip dabar aiškėja, tik apie šešiasdešimt tukstančių lietuvių.

Nežiurint į šias aplinkybes, ryšium su karu, kaip jau anksčiau pranešta, iš Lietuvos išvežta apie du šimtu tukstančių įvairių tautybių žmonių.

LIETUVOJE NACIAI KONFISKAVO DIDESNIUS UKIUS IR PREKYBOS ĮMONES

BERNAS, Šveicarija, rugs. 10 d. — Šveicarų laikraštininkai praneša, kad Lietuvos atžvilgiu Hitleris dar nepadaręs galutino sprendimo, bet paskirtas komisaras Lohse liepė laikinąjai vyriausybei pasitraukti.

Naujai sudarytoji vokiečių administracija perėmė apie 330 Lietuvos ukių, kurie anksčiau buvo sovietų konfiskuoti. Vokiečiai juose įkurė savo administratorius. Didesnieji privatiniai namai negrąžinami savininkams, bet paliekami vokiečių komisaro žinioje.

Visi žydų privatiniai namai, o ypatingai prekybos įmonės, konfiskuoti nacių komisaro. Šios įmonės rezervuojamos nacių komersantams, atvykstantiems iš rytų Prusijos. Numatoma, kad visa prekyba bus centralizuota ir vedama trijų ar dviejų didžiulių vokiečių įmonių.

Ruginę duoną paverčia kvietine

BERLYNAS, Vokietija, rugs. 10 d. — Vokiečių chemikai deda pastangas ruginių miltų duonai priduoti kvietinės duonos skonį.

Vokiečių valdžia įtikinėja gyventojus, jog ruginė duona sveikesnė už kvietinę, bet gyventojai pageidauja kvietinės.

Kviečiai Vokietijoj blogai auga, todėl dedamos pastangos dirbtinu budu pakeisti skonį.

— Prezidentas įsakė ištirti kokioje bukleje randasi Amerikos geležinkeliai, nes nori išvengti streiko.

ORAS

Giedras ir šiltesnis.
Saulė teka — 6:25; leidžiasi — 7:09.

"Naujienų" Raštinė

SEKMADIENIAIS Naujienų raštinė dabar atdara nuo 9:00 val. ryto iki 1:00 val. popiet.

ŠEŠTADIENIAIS atdara nuo 8:00 v. ryto iki 6 v. vakaro.

KITOMIS DIENOMIS atdara nuo 8:00 val. ryto iki 8:00 val. vakaro.

Miškinis kalba per Kauno radiją

KARALIAUČIUS, Vokietija, rugs. 10 d. — Rugpiučio 17 dieną Antanas Miškinis kalbėjo per Kauno radiją.

Jis vaizdavo Lietuvą, kaip seną poetų ir dainininkų šalį. Priminė bajorų valdomą Lietuvą, kurioje gyventojai buvo ištautinami.

Vėliau kalbėjo apie sunkius okupacijos laikus, kai lietuviai buvo tremiami į Sibirą. Po Miškinio kalbos buvo sugrota "Kur bakužė samanota".

Rusai išvežė ugniagesių įrankius

KARALIAUČIUS, Vokietija, rugs. 10 d. — Lietuvos ugniagesių organizacijų sąjunga sako, kad dabartiniu metu Lietuvoje truksta priemonių gaisrams gesinti.

Bolševikai, bėgdami iš Lietuvos, išgabeno daug ugniagesių inventoriaus. Visuomenė raginama padėti sutvarkyti gesinimo priemones ir sugrąžinti prietaisus, jeigu kurie jų neišvežti.

Miesteliuose siuloma sutvarkyti apsaugą nuo gaisro ir surasti nuolat budinčius žmones. Sąjunga siulosi duoti reikalingų instrukcijų.

MOTERŲ SKYRIUS
WOMEN'S SECTION

PUBLISHED EVERY THURSDAY — EINA KĄS KETVIRTADIENĮ

ĮSTEIGTAS • MARIJOS • JURGELIONIENĖS

Redaguoja: NORA M. GUGIS

Pinigų klausimas

Su pradžia mokslo metų ir vėl akyse stovi klausimas, ką daryti su pinigų davimu vaikui? Ar duoti jam pinigų kas dieną, kada jis prašo, ar duoti jam tam tikrą sumą pinigų kas savaitę? Nėra ko ginčytis, kad vaikams reikia pinigų reikalingoms išlaidoms, kaip pietums, popieriui, paišeliams, gatvekariui ir visokiems kitiems dalykams.

Dalį kas savaitę

Jeigu vaikas gaus pinigų tiktai tada, kada jis jų prašo, jam bus sunkiau išmokti kaip įvertinti pinigus ir kaip sutvarkyti savo išlaidas.

Kad tėvams ir bus sunku žiurėti, kad vaikas neišmintingai leidžia pinigus, vistiek yra pageidaujama duoti jam tam

tikrą dalį pinigų kas savaitę. Jeigu tėvai bus stiprios valios ir save susilaikys prie nutartos tvarkos šiame reikale, tai neims ilgai kol vaikas geriau supras kaip vartoti pinigus.

Čia nėra kalbama apie didelės sumas. Mažesniems vaikams galima duoti kas savaitę nuo penkių centų iki dvidešimts. Didesniems vaikams, pagal jų reikalus, galima duoti nuo dvidešimts penkių centų iki poros dolerių kas savaitę.

Jeigu vaikai turi sau kai kurių rubų nusipirkti, kaip kojinių, pirštinių ir t. t., ir turi aprupinti mokyklos reikalus, tai jiems gali reikėti daugiau pinigų.

Pinigų leidimo tvarka

Geriausia sistema butų duoti vaikams jiems priklausančią dalį pinigų kas savaitę, išaiškinant, kad tėvo uždarbis yra padalintas į tam tikras dalis dėl valgio, dėl anglių, dėl sveikatos ir taip toliau.

Reikia vaiką pamokinti, kad jis tik tiek ir gaus kas savaitę, o jeigu ant syk praleis visus, tai daugiau negaus iki kitos savaitės. Tėvai turi stipriai prie šios tvarkos prisilaikyti. Jeigu reikėtų vaikui duoti daugiau pinigų, kaip antai dėl gatvekario, jeigu diena yra lietinga, tai reikia atskaityti nuo sekančios savaitės kvotos. Taip darant jis išmoks sutvarkyti išlaidas.

Taupyti reikia išmokti

Ne tik kad vaikas turi išmokti kaip tvarkingai praleisti pinigus, bet jis turi buti parugintas juos irgi taupyti. Mažesniems vaikams galima nupirkti mažas "bankutes", į kurias kas savaitę vaikas turėtų pripraśti įmesti nors porą centų. Jeigu vaiko sutaupa bus paskirta tam tikram tikslui, kaip dėl Motinos dienos ar Kalėdų dovanų, dėl vaiko pageidaujamo dalyko ar panašiam tikslui, tai vaikas kreips daugiau domės į taupymą.

Tėvai gali čionai įvairiai prisidėti prie pagalbos padidinimo sutaupų. Pavyzdžiui, už kiekvieną dolerį, kurį vaikas sutaupys, tėvai gali pridėti tam tikrą sumą. Už gerus darbus, pagirdami vaiką, tėvai gali šiek tiek pinigų įdėti į vaiko "bankutę". Kiekvienai šeimynai atsiras daug progų pagelbėti vaikui šiame reikale.

Pasimokinimas anksti

Nei vienas asmuo neišmoksta per naktį ekonomiškai tvarkyti savo pinigus. Yra daug suaugusių, kurie dar neišmoko ir gal niekados tos lekcijos neišmoks.

Labai gaila jų, nes gyvenimas jiems sunkesnis. Suvaldyti pinigus kiekvienas turi išmokti nuo mažens. Tad reikia pamokinti vaikus ne tiktai skaitymo, rašymo ir įvairių dalykų, bet ir tvarkymo išlaidų ir taupumo.

M. Jurgelionienės Paminklas

Marijos Jurgelionienės Fondas praneša, kad paminklas bus atidengtas sekmadienį, rugsėjo 28-tą dieną, 2 valandą po pietų, Lietuvių Tautiškose Kapinėse.

Paminklas baigiamas kalti, ir atidengimui ruošiamas programas, kuris bus paskelbtas vėliau.

Brighton Parko Moterų Klilubas

Kadangi atostogos pasibaigė, tai Lietuvių Brighton Park Moterų Klubas vėl pradės laikyti susirinkimus ir užsiimti lietuvišku veikimu.

Pirmas šio sezono susirinkimas įvyks rugsėjo 11 dieną, 8 valandą vakare, pp. J. Žabukų namuose, 2605 W. 43 Street. Visos narės lankykite susirinkimą. —Mary Carter.

IŠ 1914-18 METŲ PASAULINIO KARO PRISIMINIMŲ

Rašo V. J. Količienė.

Dusės ežeras yra žinomas kaipo vienas iš didžiųjų ir gražiųjų Lietuvos ežerų.

O ant Dusės kranto, tarp Šventežerio ir Seirijų parapijų, Metelių parapijai priklausanti Kryžių stebuklingoji vieta yra plačiai žinoma kaipo Dzukijos religinė tvirtovė.

Pavasarį per Sekmines, vidurvasarį per Petrines ir rudenį Šv. Aktovos dieną į Kryžius pėkšti, raiti, važiuoti ir kaip kas išgalėdami suplaukdavo didžiausiomis miniomis iš artimesnių ir tolimesnių apielinkių. Seni ir jauni, maži ir dideli, sveki ir ligoniai, laimingi, ir nelaimingi visi stengdavosi jei nedaugiau tai nors kartą į metus tą stebuklingąją vietą aplankyti.

"Stebuklingoj Vietoj".

Prieš Sekmines, Petrines ir Aktovą iš tolimesnių apielinkių kaip Alytaus, Nemunaičio, Merkinės, Veisėjų, Liškiavos, Krosnos, Seinų ir kitur įvairių įvairiausi žmonės pradėdavo kelionę keletą dienų arba savaitę iš anksto.

Ten rinkdavosi tikintieji, turtingieji ir laimingieji padėkoti Aukščiausiajam už suteiktas jiems gėrybes ir atiduoti savo dalį Dievui ir bažnyčiai. Aukų priveždavo ir prinešdavo įvairiausių: pinigų, gyvulių, paukščių, mėsos, surių, sviesto, kiaušinių, vilnų, linų, siulų, drobių, medaus, vaško arba kas ką tiktai turėdavo ar išgalėdavo.

Biednesnieji, nelaimingieji ir ligoniai rinkdavosi turtų, laimės ir sveikatos nuo Aukščiausiojo išprašyti. Neregiai, nebyliai ir žaizduotieji iš artimų ir tolimų apielinkių susirinkę stengdavosi kiek galint prisiartinti prie aplink koplytėlę esančių šventųjų paveikslų, stovylų ir aukurų, kad savo maldas ir aukas atidavus. Ir visi karštai tikėdavo, kad Aukščiausias jų maldavimus išklausys ir prašymus patenkins.

Pačioj koplytėlėj sutilpdavo nedaugiau kaip pora šimtų žmonių. Ir nors tai pati svarbiausioji šventovės vieta, bet dėlei perdidelių susigrudimų į koplytėlę drįsdavo jeiti tiktai jaunesni ir tvirtos sveikatos žmonės.

"Šventas vanduo"

Prie koplytėlės esančio stebuklingo šaltinio elgėtos keletą dienų ar savaitę iš anksto pradėdavo rinktis ir pildytis bačkas, kibirus ir įvairius indus šventuoju vandeniu. Atlaidų dienoms prasidėjus neregiai, nebyliai ir įvairųs ligoniai veržėdavosi prie vandens, kad gavus atsigerti, ausis, akis ir žaizdas, jei nenusiplauti, tai nors pavilgyti. Visi į tai tikėdavo kaipo į didžiausias gyduoles. Tą šventąjį vandenį pirkdavo už pinigus, mainydavo į maistą ir kt. Prie to šventojo vandens irgi budavo baisiausias susigrudimas. Labai greitai ištuštėdavo pripildytieji indai ir šaltinis budavo išsemiamas net su dumblais.

Budavo atsitikimų, kad šaltiniui išsituštinus tos rųšies pramoniininkai bandydavo ir apgaulystes vartoti. Atsinešdavo prie šaltinio vandens iš Dusės ir bandydavo tikinčiąją visuomenę apgauti. Bet nevisuomet tas seidavo gerai. Ne kartą budavo susekti, dėlei ko net ir tragedijos įvykdavo.

Prie visų tų šventenybių buvo išsivysčiusi gana plati pramonė ir verslas su įvairiausiomis apgavystėmis. Privažiuodavo įvairių įvairiausių biznierių su ražančiais, škaplieriais, knygomis, laikraščiais, drabužiais, maistu, žaislais, įrankiais, minkštais ir svaiginančiais gėrimais, įvairias šposais ir burtais, kurie gana riebiai pasipelnydavo iš maldingųjų žmonėlų. Bet budavo naudos ir plačios apielinkės gyventojams ir ukininkams. Pastarieji irgi sugebėdavo esamomis progomis pasinaudoti, nors ne kartą apsukrių burtininkų ir šposininkų likdavo apgauti ir nuskriausti. Ypatingai moterys, kurios greičiau ir lengviau patikėdavo tiems nepaprastiems žmonėms, kad jų pinigai ar kitoki turtai galima padvigubinti ir padauginti apsižiūrėdavo, kad su prapuolimu tų stebuklingųjų žmonių prapuola ir jų pinigai ar kitkas.

Didysis karas

Prieš pasaulinį karą Kryžių lankytojai neatsigerėdavo apielinkės ūkių pavyzdingumu, sodų puikumu, besiganančių gyvulių įvairumu, žaliuojančių pievų platumu, javų derlingumu, miškų ošimu ir neapsakomu kiekvieną viliojančiu malonumu.

Bet pasaulinio karo baisioji audra neaplenkė ir nė Kryžių šventovės su apielinkėmis.

1915 metais per Sekmines į Kryžius jau niekas neatvažiavo puikiais vežimais ir nenulaikomais arkliais, nieks neatjojo stoniniais žirgais, nė nieks neatėjo linksmais veidais, linksmomis akimis ir ramiomis sąžinėmis.

Susirinko palyginamai mažas burys, didžiumoje moterys ir vaikai, išblyškusiais veidais, nuo baisios, netikėtos ir nežinomos baimės drebančiomis širdimis, prastais ir menkais aprėdalais. Patys save negalėjo įtikinti, kad ant buvusios jų taip branginamos ir gerbiamos šventovės butų drįsęs kas nors taip žiauriai pasikėsinti.

Koplytėlė šovinių labai apžaiota. Šventųjų stovylos, paveikslai ir aukurai beveik visi ir visiškai sunaikinti. Stebuklingasai šaltinis medžių šakomis, įvairiais griuvėsiais ir šovinių skeveldromis užgriautas.

Jų niekas neverkė

Aplinkui, kur suvažiavę biznieriai susistatę palapines prekaituodavo, stengdamiesi viens kitą pralenkti, savo prekes girti ir parduoti, didžiuodamiesi ir džiaugdamiesi kiekvienas savo pasisekimais ir laimėjimais, paliko tiktai šovinių išduobėti, karo pabuklų sunaikintais likučiais užtersti ir piktžolėmis apaugę laukai. Ten buvo gana tankųs, dar neapžėlusios žemės kupstai, ant kurių susmaiginta iš menkų lentelių ar paprastų medelių sukalti kryželiai. Visiems jau buvo žinoma ką tie kryželiai reiškia. Tai buvo ženklai, arba užtikrinimas, kad po tuo žemių kupstu randasi karo auka...

Tiems svetimiems laukams nepriklausanti nė niekuo neprasikaltę gal čieli, o gal į daugybes dalių sudraskyti kunai guli... Juk tai motinų sunelių... Vaikučių tėvelių... Sesučių brolelių... Ir meilužių mylimųjų kapai... Bet jų nieks nežino, nieks neverkia, nė nieks jų kapų nepuošė...

1915 metais Kryžių lankytojų jau nežavėjo praeities puikųs vaizdai, nes vietoje buvusių puikių sodybų paliko tiktai griuvėsių kruvos ir vėjo nešiojamų pelenų debesys. Buvę derlingi laukai, žaliuojančios pievos ir ošianti miškai sudarė vieną ir tą patį šiurpų vaizdą... Visur tiktai griuvėsiai, degėsiai, palenai ir kapai...

APYSAKA — Regina J-tė

Kada nepasitikėjimas ardo tikrąją meilę

(Tęsinys)

Iš verandos mėnulio šviesoj aiškiai matėsi dvaro alėja nuaugusi gražiomis liepomis. Iš kitos pusės dvarą puošė didžiulis sodnas, kurs buvo pilnas vaisių. Bendrai dvaro išvaizda bylojo, kad kada tai čia buta ištaikingo ir aristokratiško gyvenimo. Dabar jo didingi rumai buvo kiek užleisti, baldai apleisti, nuvalkioti ir apdaužyti. Jie liudijo, kad tai vis nukentėta nuo karo audrų. Pranas pasakojo Valei, kad šį dvarą prieš karą valdęs koks tai francuzų grafas, kurs vėliau nusigyvenęs ir geroką dalį savo didelių turtų pragėręs. Kiek jo dvaro beliko, tai nupirko iš jo buvęs dvaro užveizda, Boleslavo Krupskio tėvas, kurs laike karo matydamas, kaip begailestingai jo dvaras kenčia nuo vokiečių, gavo širdies ligą ir mirė, o dabar yra savininku Boleslovas, kurio vestuvėse ir mes esame.

Valė atydžiai klausėsi jo pasakojimo ir vis daugiau klausinėjo, kad tik aikvoti daugiau laiko šiam pašnekėsiui. Po kiek laiko jie pastebėjo, kad verandoje nutilo klegėsys ir tik kur ne kur bebuvo matyti likę jaunos poros, tyliai sau bešnekučiuojant.

Pranui staiga atėjo įmintis išnaudoti šią tylią aplinkumą. Jį apėmė noras tuojaus neatidėliojant atverti Valei savo meilę. Jis pamanė, kad kiek ilgiau pasikalbėjimui užsitęsus Valei gali buti vėsu. Todėl jis nieko jai nesakęs atsiprašė ir nubėgęs atnešė apsiaustą, kuriuo apsuko Valės pečius.

Valė nustebusi užklausė "bene mes per naktį čia sėdėsim". Ji pareiškė norinti eiti vidun ir tęsti šokius, bet Pranas prašė išklausyti jo ir pasilikti kuriam laikui čia. Valė žinodama busimos kalbos temą, pradėjo jaudintis, tačiau išeities nebuvo ir ji sutiko likti ir išklausyti.

Pranas atsisėdo taip, kad matyti Valės veidą ir pradėjo:

"Kada aš buvau dar tik vaikas, aš dar nepažinojau nei laimės nei vargo. Nesupratau gyvenimo kliučių nei nepasisekimų. Aš buvau patenkintas daugiau negu dabar esu. Aš tada vaizdavausi, kad tik aš ir mūsų kaimynų Klimų Daliutė tesame laimingi. Mudu buvome vienmečiai. Kartu ganėm, kartu ėjom į mokyklą. Abu ir baigėm mokyklą. Kada mano tėveliai nutarė mane leisti tęsti mokslą, aš turėjau persikelti į gimnaziją ir palikti ją, nes jos tolimesnį mokslą tėvai dar nebuvo nusprendę, leisti ar ne. Pabuvus metus be Daliutės, aš supratau, kad man net mokslas be jos sunkus. Sulaukus vasaros grįžau į kaimą ir pasitaręs su ja, ryžausi pagelbėti jai išgauti susitikimą iš jos tėvų, leisti ją toliau mokintis.

"Gavę sutikimą džiaugėmės, kad vėl busime kartu. Mes buvome abu 18 metų amžiaus, ir pilnai supratome, kad meilė iš mažens mus riša vis stipriau. Mes du metus kartu lankėm gimnaziją ir buvome nusitarę ją baigę vestis. Tačiau baigti jos mes nebegalėjome, nes užėjo didysis karas ir išsklaidė gražiasias viltis... Karas palietė musų tėviškę, daug žmonių bėgo palikdami viską. Bėgome ir mes. Kažkoks nežinomas instinktas vis arčiau ir arčiau mus rišo, ir mes nepajutome, kad likome kaip tai atskirti nuo savųjų. Atsidūrus Rusijos gilumoj, ir nežinant nieko apie savus, mes dar labiau artimi pasijutome.

"Kiek apsiraminus ir dalykams apsitvarkius mus priglaudė susitvėręs lietuvių gelbėjimo komitetas, kurs patyręs, kad mes moksleiviai, pasiuntė baigti gimnaziją, kurią buvo įsteigę inteligentai lietuviai.

(Bus daugiau)

MOTINA IR DUKTĖ

RAŠO LIUDA

—Kas atsitiko Elenut, tu verki?

—Nieko.

—Kaip tai nieko? Dėl nieko juk neverktum. O kad verki, tai tam turi buti priežastis. Na, pasakyk man, gal aš galėsiu tau pagelbėti.

—O-o-o-o, mudu su Vytautu turėjom argumentą ir...

—Ir kuo tas argumentas baigėsi?

—Ir aš pasakiau, kad jis yra neatmainomas užsispyrėlis ir kad aš nenoriu jo daugiau matyt...

—O ką Vytautas pasakė?

—Jis pasakė, kad jis nenori daugiau manęs matyt ir neatsisveikinęs išėjo.

—Na, o ar tu tikrai nenori jo daugiau matyti, niekados?

—Aš nežinau...

—Tu nežinai. Reiškia nebuvai tikra kuomet savo mintį, įsikarščiavusi pareiškei, o dabar matomai gailiesi.

—Aš nesigailiu!

—Tai ko verki?

—Aš nežinau, man tik... man tik... o-o-o, aš tik negaliu ašarų sulaikyti...

—Labai gerai, kad negali sulaikyti, išsiverk ir jausiesi geriau, nors tuo savo netaktiško pasielgimo ir neatitaisysi; turėsi su Vytautu susitaikant, prisipažinti kame buvai kalta.

—O, tai tu mamyt irgi Vytautą užstoji, nežinodama, kad jis kaltesnis...

—Aš nežinau kas tarp jusų įvyko ir kuris iš jusų kaltesnis, tik žinau kad tu esi kame nors kalta ir tą apgailestaudama verki. Žinok dukrele, kad tai tik tavo gyvenimo prieangys ir kad tu esi moteris. Moteris, ar draugaudama su vyru, ar už jo ištekėjusi, turi kiekvieną žingsnį, kiekviename reikale, pirma apsvarstyti, gerai apsvarstyti, ir tik tada vykinti. Tokie išsišokimai, kurie priveda mergaitę ar moterį prie ašarų — nuteikia blogai ir vyrą, tik vyrai, retai verkia, dažniau jie ieško susiraminimo kur kitur — greičiausiai jie nueina išsigerti ir visą reikalą užmiršti. Išsipagirioję, jie vėl viską atsimena ir vėl eina gerti. Taip dažnai geri ir rodos protingi vyrai, pasilieka girtuokliais ir už tai, dažniausiai kaltos moterys.

Moteris, dukrele, turi buti psichologe, ji turi ne tik sekti vyro elgesį ar skaityti jo mintis, bet taipgi lyginti, gretinti ir taikinti, savo mintis ir savo elgesius su vyro. Nevisuomet užsispyrimu prieinama gerų rezultatų. Kartais, reikia nusileisti, nors ir aiškiai matytum, jog tavo pusėj tiesa. Dažnai ne prošalį, turėti ir argumentas, tik reikia žiurėti, kad tas argumentas nes baigtų bloguoju, kaip kad dabar, štai, tau reikia verkti... o juk galėjot ir argumentuot ir gražinoju persiskirt. Ne visuomet yra gerai, tik savo "aš" pirmoje ciėje statyti, dažnai yra geriau pasilikti mažesnė ir vietoj savo ašarų ir kito širdgėlos, turėti malonų susitikimą.

Maistas

Veda MORTA RUGIENĖ

"Picalilli"

½ bušelio žalių pomidorų (tomeičių).
½ peko žalių pipirų
½ peko svogūnų
2 vidutinio dydžio galvos kopustų
1½ puoduko druskos
3 svarai rudo cukraus
2 uncijos baltų muštardo sėklų
6 uncijos lazdelė cinamono
3 uncijos gvaizdikų
2 uncijos kvepiančiųjų pipirų (allspice berries)
Acto.

Nuplaukite pomidorus ir pipirus, nulupkite svogunus, supiaustykite į dalis kopustų galvas. Sukapokite visas daržoves, vartodamos didelį peilį. Apiberkite daržoves druska, uždengkite ir palikite stovėti per naktį. Nusunkite, pridėkite cukrų, muštardos sėklas, —ir kitus prieskonius, sudėtus į muslino maišiuką. Užpilkite acto, kad daržoves apsemtų, tada užvirinkite ir palikite virti 30 minučių. Išimkite maišiuką su prieskoniais, supilkite į stiklus ir gerai užsukite.

"Chowchow"

1 kvorta mažų baltų svogūnų
1 kvorta smulkių agurkiukų
2 galvos žiedkopuščių (cauliflower) (išdalinkite į žiedus)
2 plonai supiaustyti žali pipirai
Verdančio vandens
Druskos

Apsemkite daržoves karštu vandeniu ir pridėkite druskos, po 1½ puoduko kas 2 kvortoms vandens. Palikite per naktį. Gerai nusunkite, vėl užpilkite vandeniu, pridėkite druską, kaip ir pirmiau, užvirinkite ir palikite virti, kad daržovės suminkštėtų. Gerai nusunkite, pridėkite sosą, ir lengvai pavirinkite dar 10 minučių.

Sosas

6 šaukštai muštardo
3 šaukšt. miltų
1 šaukštas "indiškų miltelių" (Curry Powder)
2/3 puoduko cukraus
½ puoduko šalto acto
2½ puodukų karšto acto.

Padarykite košę iš patrovų su šaltu actu. Pridėkite šiltą actą, virinkite ant karšto vandens ir maišykite iki sutirštės.

G. Zimanas

KAS YRA RASĖ?

Pagrindinė rasizmo sąvoka yra, žinoma, rasė. Tai yra tas pagrindas, kuris turi paremti visas tolimesnes jų spekuliacijas bei teorijas. "Rasė", sako vienas žymiausių rasistų vadų Guenther, "rodo, kas žmogus yra, visi kiti atskiri visuomeninio gyvenimo veiksniai terodo, ką jis **daro**" (Guentherio pabraukta).

Kaip gi rasistai apibrėžia šį savo sakramentą? Kiek ta apibrėžtis išlaiko antropologijos bei paprasto sveiko proto kritiką?

"Rasė", rašo Guenther, "yra grupė žmonių, kuri skiriasi nuo visų kitų žmonių grupių jai charakteringu fizinių ir dvasinių savumų junginiu ir kurios palikuonys yra visuomet panašūs tik į ją."

Žinoma, ne visi rasistai pasirašytų po šia apibrėžtimi. Iš visų skirtingų pažiurų į rasės sąvoką gali buti paminėtina tik ta rasistų srovė, kuri nesutinka pripažinti dvasinių savumų rasizmo požymiais. Tai yra daugiausia senesnės kartos ir antropologinės krypties rasistai, kuri laikosi principo, jog rasinę individo priklausomybę nulemia ypač ar vien tik fiziniai bei antropologiniai požymiai. Nėra jokio abejojimo, kad oficialusis rasizmas pripažįsta Guentherio apibrėžtį. Priežastis nesunku suprasti.

Pakanka žvilgterėti į Guentherio rasės definiciją, kad galima butų matyti, jog ji suteikia visišką laisvę sprendžiant rasinės priklausomybės klausimą, kuris yra dabar Vokietijoj toks fatališkai reikšmingas. Įsivaizduokim, pavyzdžiui, žmogų, kuris pagal savo antropologinius požymius turėtų buti skiriamas prie nordiškosios rasės. Jis ir aukštas, ir šviesiaplaukis, ir ilgagalvis, bet jo pozicija rasizmo ar nacizmo atžvilgiu ar politinė bei tautinė priklausomybė niekaip neįeidžia vadinti jo nordiku. Pripažįstant rasės kriterijum vien tik antropologinius požymius, galėtų kilti rimtų keblumų. Tektų kartais pripažinti nordiku kokį socijalistą ar net žydą — juk ir žydų nemaža šviesiaplaukių ir aukštų. Įvedimas į rasės apibrėžtį psichinių savumų, žinoma, atriša rankas. (Todėl kai kurie rasistai (Kraitschek, Johannes, Graf) reikalauja net pripažinti dvasinius savumus svarbesniais). Juk visuomet galima apie bet kurį žmogų pasakyti, kad jis turi "nenordišką" dvasią. Įrodyk, kad nori, jog tat neteisybė! Prireikus galima pasielgti ir priešingai, t. y. pasakyti apie žmogų, kuris neturi jokio nordiško fizinio bruožo, kad jis turi "nordišką" sielą. Kas gali įrodyti, jog tai yra netiesa? Kas žino, kas yra ta nordiškoji siela? Čia nenoromis prisimena anekdotas apie tobulą nordiką ir germaną. Toks grynakraujis nordikas, girdi, turįs buti toks šviesiaplaukis kaip Hitleris, toks laibas kaip Goeringas, toks aukštas kaip Gebelsas ir toks vyriškas kaip Štreicheris.

Kaip atrodytų visi tie rasistų vadai savo pačių mokslo šviesoje, negalėdami gelbėtis už mistiškosios "nordiko" sielos skraistės?..

Rasistai taip pat negalėjo remti rasės sąvokos vien antropologiniais požymiais dėl to, kad tai — jų pačių prisipažinimu — baidė nuo jų mases. Iš tikrųjų, rasistinių veikalų autoriai tik vargais negalais susiranda tinkamų objektų fotografijoms, kurias jie galėtų pasiulyti skaitytojui, kaip charakteringą nordiškosios rasės pavyzdį. Taigi, pasiryžę remti vien fiziniais požymiais, jie be galo sumažintų savo pasekėjų skaičių.

Rasistiškoji rasės apibrėžtis yra labai patogi dar vienu požiuriu. Guentherio definicijoj, kaip matėme, paminėta, kad rasės palikuonys visuomet turi buti panašūs į rasę, bet nė pusės žodžio nepasakyta apie tai, kad tos pat rasės nariai turi buti vienos kilmės. Tuo budu, jei rasistams patinka koks nors šviesiaplaukis anglas ar prancuzas ar šiaipjau kokia ištisa tauta, kuri pasižymi kai kuriais požymiais iš tų, kuriuos rasistai skelbia charakteringais nordikams, — jie gali visai laisvai tvirtinti, jog tie žmonės priklauso nordikų rasei. Jie taip ir daro, ir kai kurie geri, seni vokiški šovinistai, kurie neturi noro atjauninti rasizmu savo šovinistines pažiuras, piktindamiesi rasizmu ypač kaltina jį dėl to, kad jis suskaldė vokiečių tautą ir sukurė nordiškąjį internacijonalą (pav. Volf).

Biologijos požiuriu nustatymas žmogaus rasinės priklausomybės vien pagal jo individualinius požymius ir visiškai neatsižvelgiant į kilmę yra paprasta nesąmonė.

Visų pirma vadovaudamiesi vien individualiniais požymiais niekuomet negalime buti tikri, kad musų neapgauna tas reiškinys, kurį biologai vadina **konvergencija.** Labai galimas dalykas, kad šviesiaplaukiai ir aukšti žmonės atsirastų konvergencijos budu įvairiose rasėse, ypač jei tos rasės gyvena panašiose sąlygose.

Be to, **skirtingi tėvai** kartais gali duoti visiškai **tuos pačius palikuonis.** Jeigu paimsime, sakysime, augalų ar gyvių porą, kuri turi požymius **abc** ir **dfg** iš vienos pusės ir **afg** bei **bcd** iš antros, tai aišku, kad abiem atvejais, nors tėvai ir skiriasi, gali susidaryti tapatingos požymių kombinacijos, pavyzdžiui, **acf, agc, bdf** ir t. t. ir t. t.

Pagaliau, išsižadėdami rasės kilmės požymio tuo pat išsižadame vienintelio **objektyvaus ir pastovaus** rasės kriterijaus iš viso, nes visi kiti požymiai yra nustatomi induktyviai ir visuomet turi pakibti ore, jei jie nebus paremti kilmės požymiu. Sakysime, tyrinėdami nordikų budą gal ir galėtume prieiti šiokių tokių išvadų, bet juk, aišku, kad tam turime **iš anksto** žinoti, kas yra nordikas. Žinoma, vėliau galėtume šią sąvoką praplėsti, bet pradžiai mums butinai reikalingas paramos taškas, nes priešingu atveju susidarys užburtas ratas. Šis pradinis paramos taškas šiuo atveju tegali buti tik rasės kilmė.

Rasistai nutyli rasės kilmę, žinoma, toli gražu ne atsitiktinai. Visų pirma daugelio tautų rasinė kilmė — rasistams ypač rupi tautų rasinė sudėtis — yra labai supainiota ir neaiški. Įrašydami kilmę į savąją rasės apibrėžtį rasistai nepaprastai save suvaržytų. Tada negalima butų be niekur nieko sakyti kad tokia ir tokia tauta ar asmuo yra nordikų rasės. Reikėtų savo tvirtinimus įrodinėti, o tatai butų be galo sunku. Antra vertus, žmogus yra monofiletinės kilmės (kilęs iš vieno kamieno) — tatai priversti pripažinti ir rasistai — ir pabrėžiant rasės kilmę butų sunku per daug pusti rasių skirtumus.

Ypač aiškiai iškyla spekuliacinis rasistiškosios rasės apibrėžties pobudis svarstant **tautos ir rasės santykių klausimą.**

Tie rasistai, kurie yra šiek tiek susipažinę su gamtos mokslais — apie didžiąją rasistų dalį to niekaip pasakyti negalima — pripažįsta, jog dabartiniais laikais nėra tautų, kurios susidėtų tik iš ivenos rasės. Visos tautos yra rasių mišiniai, ir vokiečių tauta nesudaro išimties. Pavyzdžiui, pagal Guentherį vokiečių tauta susideda iš septynių rasių, butent nordiškosios rasės, vakarų rasės, dinarinės rasės, rytų rasės, falinės rasės (falische Rasse) ir sudėtinės rasės. Rasistai ypač kelia į padanges nordiškąją rasę. Jie tvirtina, kad nordiškoji rasė toli gražu praneša visas kitas rases savo dvasiniais ir fiziniais savumais, kad ji yra vienintelė kulturinių žmonijos vertybių kurėja. Vokiečių tauta kadaise buvusi grynai nordiška ir tik vėliau ji buvusi "užteršta", todėl dabar reikią stengtis, kad vokiečiai vėl "atšiaurėtų", vėl padidintų savo nordikų nuošimtį.

Aišku, kad tokios teorijos ne tik negali patraukti Vokietijos masių, bet su jomis dargi pasirodyti joms gali buti pavojinga. Patys rasistai nuolat verkšlena, kad nordikų yra nedaug kad jų yra ypač aukštesniuose sluoksniuose. Jeigu kas tiesiog pasakytų, jog visi Vokietijos gyventojai turi buti tik mėšlas trėšti dirvai nordikams, tai jis galėtų susilaukti liudno galo.

Gelbėdamiesi iš šios keblios padėties vulgarieji rasistai, kurių uždavinys yra tiekti masėms "akademikų" (tikrai rimtų akademikų mokslininkų rasistai beveik visai neturi) rasistų sukombinuotus rasistinius gardumynus, ir išvilko **ariškąją** rasę.

Kas yra ariškoji rasė, niekas negali tiksliai pasakyti. Prieš hitleriniais laikais kai kurie rasistai, pretenduojantieji į gamtininko vardą, patys tiesiog tyčiojosi iš ariškosios rasės termino (dabar jie, žinoma, prikando liežuvį).

Arijų sąvoką į Europos mokslinę literaturą įvedė filologai 18-o amžiaus pabaigoje, norėdami pažymėti tam tikrą kalbų grupę. (Pirmas šį žodį paminėjo ser William Jones (Džons) (1746—1794), vyriausias Kalkutos teismo teisėjas, vertime iš sanskritų kalbos.) Visos tos kalbos pasižymėjo ištisa eile bendrų savumų ir buvo sujungtos į vieną grupę, kuri dar buvo vadinama indogermaniška (Vokietijoj); indoeuropietiška ir jafetiška.

(Bus daugiau)

Skelbimai Naujienose duoda naudą dėlto, kad pačios Naujienos yra naudingos.

Gaukite Daugiau už Savo Pinigus su

TYLIU

SERVEL

GASINIU ŠALDYTUVU

● Jusų doleris perka daugiau, kai pasirenkate Servel Gasinį Šaldytuvą. Jųs gaunate netik nuolatiniai-šaltą maisto apsaugą, įžymiai gražią reikmeną ir tuziną ekstra parankių įrengimų, bet taipgi gaunate patvarią TYLA. Ir Servel tylioje gludi jo pinigų-taupymo ir ilgo gyvavimo priežastis.

Servel yra tylus, nes neturi savo šaldymo sistemoje judamų dalių. Laibutė melsva liepsnelė atstoja vietą motorų, diržų ir judančios mašinerijos, kuriuos užtiksite kituose šaldytuvuose. Servel užšaldo neuždamas, nesidėvėdamas — išlaikydamas maistą sveikai šviežią.

Servel's "be judamų dalių" šaldymo sistema yra jusų iš metų į metus užtikrinimas patvariai žemų operavimo kaštų. Štai kodėl tukstančiai chicagiečių pakeičia savo pasirinkimą į Servel. Pirm negu pasirinksite sau kitą šaldytuvą, butinai gaukite visus faktus apie vieną šaldytuvą, kurs skiriasi nuo visų kitų. Tuomet jųs taipgi nesitenkinsite nieku kitu, kaip tik Servel Gasiniu Šaldytuvu, kurs BUVA TYLUS IR VEIKIA ILGIAU.

Pamatykite dailius naujus Servel Gasinius Šaldytuvus dabar parodoje arčiausiame jums Peoples Gas ofise arba atlankykite arčiausią Servel dylerį. Pamatykite ir išgirskite skirtumą!

MODERN COOKERY.. CONSTANT HOT WATER .. SILENT REFRIGERATION .. GAS HEATING

THE PEOPLES GAS LIGHT AND COKE COMPANY

PHONE WABASH 6000

Dabar Laikas Malevoti!

Mes parduodame sienų popierą ir visokią malevą **senomis kainomis!** Turime pilną pasirinkimą malevos, varnišų, šelakų ir sienoms popierų.

DYKAI PATARIMAS DĖL DEKORACIJŲ
DYKAI DASTATYMAS VISOJ CHICAGOJ

SAM HELMAN

SERVICE WITH A SMILE

1411 So. Halsted St. Tel. CANal 5063

Nepriklausomybė

yra brangiausias tautos turtas. Atskiras žmogus Nepriklausomybę gali atsiekti tik budamas finansiniai apsirupinęs. Statykite, remontuokite ir įsigykite namus pagal musų ilgamečio išmokėjimo planus. Taupykite ir paskolas imkite žymiausioje lietuvių įstaigoje. Už apdr. F. S. ligi $5,000 mokame 3½%.

KEISTUTO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

JOS. M. MOZERIS, Sec.

3236 S. Halsted St. CAL. 4118

1942 PLYMOUTHS JAU ČIA

MES TURIME PRATUŠTINTI

Musų Vartotų Karų Kainos Nukirstos Per Pusę.

VIRŠ 100 PASIRINKIMUI

1939	Plymouth Sedan	$395
1937	Studebaker Spe.	135
1938	Chevrolet Sedan	365
1937	De Soto Sedan	235
1936	Chevrolet Sedan	185
1937	Ford Sedan	195
1935	Plymouth Sedan	95
1936	Buick Sedan	195
1936	De Soto Sedan	185
1941	De Soto Coupe	895

WENZEL

DE SOTO—PLYMOUTH

1143 Diversey

Atdara vakarais ir sekmadieniais

Modern Roofing Co.

1821 SO. LAWNDALE AVE.

J. and C. Sarockas, sav.

Visas darbas garantuotas. Turime visokių rušių stogų. Pašaukit mus šiandien dėl nemokamo apkainavimo.

Tel. CRAwford 0619

—Pilnai Apdrausti—

BUY Direct AND SAVE

Pažiurėkit į Savo Dantis— Visi tai Daro

TINKAMAI PADIRBTOS PLOKŠTELĖS GERINA JUSŲ IŠVAIZDĄ.

Dantų Plokštelės dirbamos musų pačių Laboratorijoj, vartojant tik pirmos klasės medžiagas.

Dailiausios dantų plokštelės nuo $9.50 iki $35.00 kiekviena

KALBAME LIETUVIŠKAI

Pataisymai į 3 valandas $1 ir aukščiau.

Atsilankykit ir pamatykit musų pavyzdžius. Plokštelės daromos tik nuo antspaudų ir pagal užsakymus laisniuotų dentistų.

SATISFACTION DENTAL LABORATORIES

1062 W. CHICAGO AVE.

Phone Monroe 4433

9:00 A. M. iki 9:00 P. M. kasd.

Here's why Chicago goes for the BEER for a

"GOOD HEAD"

Nusimanantiems-apie alų, gera galva visuomet reiškia gerą alų. Štai kodėl jum patiks skaistaus, spindinčio Tavern Pale palinksmiąs, skoningas gerumas. Kiekviename jo laše yra švelnus draugiškumas... prižadas pilno smagumo nuo pradžios iki galo. Taigi, įsipilkite stiklą tyro Tavern Pale šiandien... tai yra alus dėl geros galvos, kas kartą.

DYLERIAI! Susižinokite su savo vienintėliai Tavern Pale distributiriu arba telefonuokite

THE ATLANTIC BREWING COMPANY
1549 W. Fullerton, Chicago, Ill.
Phone: LINcoln 8010

Here's the proof of that GOOD HEAD!

Vienodose sąlygose, Tavern Pale buvo išbandytas prieš 10 gerai garsinamų alų. Tulas skaičius stiklinių kiekvieno leista stovėti tam tikrą laiką po įpilimo. Po to kiekviena buvo patikrinta. Taevrn Pale parodė 67% didesnę "galvą", negu visi kiti bandyti alųs bendrai. Bandymas darytas griežtoj priežiuroj Altschuler, Melvoin ir Glasser, Certifikuotų Viešųjų Akauntantų, Chicago, Illinois.

Tavern Pale Beer

. . this cheese food that's *digestible as milk itself!*

SPREADS! SLICES! TOASTS! MELTS PERFECTLY!

Perfect for today's popular "Tossed" salads

KRAFT FRENCH DRESSING

AMERICA'S LARGEST SELLING BRAND . . .

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone CANal 8500.

Subscription Rates:
$6.00 per year in Canada
$6.00 per year outside of Chicago
$8.00 per year in Chicago
3c per copy.

Entered as Second Class Matter March 7th 1914 at the Post Office of Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas Canal 8500.

Užsakymo kaina:

Chicagoje—paštu:	
Metams	$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75
Chicagoj per išsiuntinėtojus:	
Viena kopija	3c
Savaitei	18c
Mėnesiui	75c
Jungtinėse Valstijose, ne Chicagoj,	
Metams	$6.00
Pusei metų	3.25
Trims mėnesiams	1.75
Dviem mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.75
Užsieniuose:	
Metams	$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Žiaurus planas

Dr. Pranas Ancevičius praneša, kad, bolševikams pabėgus iš Lietuvos, tapo užtiktas Kaune sovietų komisarų planas, pagal kurį turėjo buti išgabenta iš Lietuvos pusantro miliono žmonių į Rusijos gilumą, o jų vieton butų buvę atkelti į Lietuvą kolonistai iš Rusijos. Šituo tikslu bolševikai buvo pagaminę "keturių spalvų pasus" ir pradėjo juos dalinti žmonėms. Gavusieji vienos spalvos pasą buvo skiriami išgabenimui per tam tikrą laikotarpį, gavusieji kitos spalvos pasą turėjo but išvežti per kitą laikotarpį, ir t.t.

Tai yra toks žiaurus sumanymas, kad jisai atrodo fantastiškas, tiesiog netikėtinas. Mes neturime jokio galimumo patikrinti, ar jisai yra faktas, ar prasimanymas. Tačiau, kad bolševikai daug žmonių iš Lietuvos išvežė, tai yra žinoma. Jau ne vienas asmuo, gyvenąs Amerikoje, yra gavęs žinią, kad jų artimi giminės atsidurė Sibire ir šaukiasi saviškių pagalbos. Tarp išvežtų į Sibirą yra moterų su mažais kudikiais ir senelių, kurie nieku budu negalėjo but laikomi "diversantais" ar kokiais kitokiais pavojingais sovietų valdžiai priešais.

Be to, iš Maskvos pranešimo apie sumanymą iškelti Sibiran Pavolgės vokiečius yra patirta, kad sovietų valdžia iškėlė **"šimtus tukstančių žmonių" iš Baltgudijos ir Vakarų Ukrainos.** Tą žinią buvo vakar paduota "Naujienose", Baltgudiją ir Vakarų Ukrainą bolševikai buvo okupavę pirmiaus, negu Lietuvą.

Jeigu jie gabeno žmones iš tų kraštų, tai reikia manyti, kad tą patį dalyką jie galėjo padaryti ir su Lietuvos žmonėmis.

Ancevičiaus radiograma sako, kad Lietuvos žmonių išgabenimas jau buvo pradėtas šių metų birželio mėnesį. Du šimtai tukstančių žmonių įvairių tautybių esą išvežta; jų tarpe esą 60,000 lietuvių.

Šitų faktų akivaizdoje, negalima nuneigti minties, kad Maskva ruošėsi **sunaikinti Lietuvą,** kaipo tautinį vienetą, ir paversti ją rusų kolonizacijos objektu.

Žalos Lietuvai jau padaryta daug. Bet Stalino planas paliko tik dalinai įvykdytas, kadangi Stalinas susiniovė su savo ruduoju partneriu. Kad juodu abu prasmegtų!

Katė maiše

Centralinėje Rusijos fronto dalyje sovietų kariuomenė sakosi daranti smarkų kontr-ofensyvą, kurio pasėkoje naciai esą priversti netvarkoje trauktis.

Sovietų žinios skelbia didelius Raudonosios armijos laimėjimus. Jos sako, kad rusai sudaužė aštuonias nacių divizijas ir atkariavo iš vokiečių 150 ketvirtainių mylių plotą su 50 kaimų ir miestelių.

Keista tačiau, kad tuose komunikatuose nėra paduota, nei kurioje vietoje ta atkariautoji teritorija guli, nei kaip tie kaimai ir miesteliai vadinasi.

Nuo ko sovietų karo vadovybė šituos faktus (jeigu tai yra faktai) slepia? Juk ne nuo vokiečių. Jeigu vokiečiai yra iš to žemės ploto išvyti, tai jie žino, ko jie neteko. Jiems nėra jokio sekreto.

Vadinasi, tie geografiški pavadinimai yra slepiami **nuo Rusijos žmonių,** kurie gyvena tolimesnėse vietose, ir nuo užsienio. Maskva nori, kad Rusijos gyventojai ir jos draugai kitose šalyse džiaugtųsi "milžiniška" Raudonosios armijos pergale, bet kame ta pergalė tapo laimėta, nepasako.

Tai panašu į pasiulymą pirkti katę maiše.

Pirma negu šaukus "Ura", išmintingiau bus lukterėti, iki tas maišas bus atrištas.

Lietuvos pabėgėliai dar tebėra Vokietijoje

Daugyma žmonių, kurie pabėgo iš Lietuvos į Vokietiją, dar negauna leidimo sugrįžti į Lietuvą.

Tik-ką gauta žinia, kad dar tebėra Berlyne adv. Vl. Požėla.

Kodėl jam ir kitiems žmonėms Vokietijos valdžia neleidžia važiuoti Lietuvon, nežinia. Gal but, jai rupi, kad tenai butų daugiau vietos nacių komisarams ir karininkams. O gal but, ji bijo, kad tie žmonės neimtų Lietuvoje agituoti visuomenę prieš okupantų politiką.

APŽVALGA

ORGANIZUOJA "IŠDAVIKŲ" GAUDYMĄ

Vokietijos įstatymų laikraštyje yra paskelbtas sumanymas organizuoti savanorių šnipų tarnybą iš paprastų žmonių. Tos organizacijos pareiga bus sekti ir pranešinėti slaptajai valstybės policijai (Gestapo) "pasiruošimus valstybės išdavimui". Šitą šnipinėjimo tarnybą sugalvojo slaptosios policijos viršininko Himmlerio padėjėjas, Reinhard Heydrich.

Jos tikslas yra gaudyti "išdavikus", pirma negu jie suspėja atlikti valstybės išdavimo darbą. Įstatymas reikalauja, kad piliečiai pranešty policijai apie išdavikiškus veiksmus, bet paminėtas laikraštis aiškina, kad įstatymą reikia suprasti plačiau. Nusikaltėlis turįs buti apskustas, nelaukiant, iki jisai atliks nusikaltimą.

Gestapo nori tokiu budu "pilnai sumobilizuoti politinį Vokietijos žmonių dėmesį".

Iki šiol buvo manoma, kad Vokietijoje nė vienas valdžios priešas negali pasislėpti nuo budrios Gestapo akies; bet pasirodo, kad policijos agentai jau nestengia išgaudyti visus "išdavikus", ir ji ieško talkos publikoje. Matyt, kad ir Trečiajame Reiche stiprėja žmonių pasipriešinimas Hitleriui.

DĖL KO EINA ŠIS KARAS?

Neseniai įvykusiame ALRK Federacijos suvažiavime prof. K. Pakštas skaitė ilgoką referatą, paliesdamas Lietuvos vadavimo uždavinius, dabartinio karo klausimą ir kitus dalykus. Apie karą, kaip pažymėta suvažiavimo protokole, jisai nukalbėjo taip:

> "Dėl dabartinio karo prelegentas pareiškė, kad šiame kare niekas nekariauja už demokratijos principus. Kariauti už demokratiją, reiškia kovoti už žmogaus teises, bet kas už tai kovoja? Visos šiandien kovojančios valstybės siekia savo interesų, savo tikslų."

Tai nėra atsakymas į klausimą. Yra pats savaime suprantamas dalykas, kad kiekviena valstybė siekia savo, o ne svetimų, interesų. Bet interesas interesui nelygu.

Vokietija (t. y. dabartinė jos valdžia) laiko savo interesu užkariauti ir po savo kontrole padėti tam tikras teritorijas — faktinai visą Europos žemyną; o kai bus užkariauta Europa, nacių valdžia sieks išplėsti savo galią ir kituose kontinentuose, pagaliau — visame pasaulyje. Šitų savo tikslų Hitleris neslepia. Jie yra žinomi iš jo paties ir jo bendradarbių raštų ir kalbų, iš nacių darbų užkariautose šalyse, iš Hitlerio pasikalbėjimų su įvairiais asmenimis ir t.t.

Vyriausias Vokietijos priešas, Anglija, tokių siekimų neturi. Anglai stojo į šitą karą ne su tikslu padidinti savo imperiją. Naujų žemių jie neieško. Jie greičiau butų sutikę kai kurias savo teritorijas atiduoti Vokietijai, negu su ja kariauti. Jie paėmė ginklą į rankas, tiktai tuomet, kai jie įsitikino, kad Vokietija nepasitenkins nuolaidomis, nežiurint kaip tos nuolaidos bus didelės, bet kiekvieną nuolaidą kitų valstybių pusėje naudos savo pozicijos sustiprinimui ir statys naujus vis didesnius reikalavimus.

Kad yra tokie Vokietijos valdžios siekimai, anglai suprato po Miuncheno konferencijos, kurioje Hitleris prižadėjo, gavęs Sudetų kraštą, daugiau nekelti teritorinių pretenzijų Europoje, o paskui ėmė ir pagrobė visą Čekoslovakiją. Kai Hitleris po to puolė Lenkiją, tai anglams pasidarė aišku, kad daugiau tų agresijos žygių toleruoti nebegalima, nes, jeigu naciai nebus sustabdyti, tai jie, galų gale, užsimanys pagrobti viską.

Suprantama, kad Anglijai čia parupo apginti savo imperiją ir savo padėtį pasaulyje. Tai yra jos "interesas". Bet šis jos interesas yra visai kitokios rūšies, negu Vokietijos. **Apsigynimas nuo agresoriaus sutinka su demokratijos principais.**

Ne gana to. Anglija ne tiktai ginasi nuo agresoriaus, bet ji stengiasi padėti atsiginti nuo jo kitoms tautoms, kurias Hitleris jau pavergė, arba rengiasi pavergti. Ji nori grąžinti toms tautoms laisvę. **Tautų laisvė yra vienas iš svarbiausiųjų demokratijos principų.**

Taigi yra didelė klaida sakyti, kad dabartiniame kare "niekas nekariauja už demokratijos principus". Užtenka tik pagalvoti, kas atsitiktų su demokratija, jeigu karą laimėtų Hitleris, — kad butų kiekvienam aišku, jogei demokratijos principai sudaro labai svarbią dalį karo tikslų tai pusei, kuri kovoja prieš nacius. Už demokratijos principus faktinai kovoja šiandien ir tie Anglijos talkininkai, kurie patys į demokratiją netiki. Tokia likimo ironija.

VOKIETIJOS ALIEJUS

Visi žino, kad šiame motorizuotame kare svarbiausia medžiaga yra "aliejus" — gasolinas, alyva ir tepalas. Ekonomistai nuo karo pradžios bandė atspėti, kiek aliejaus turi Vokietija: ar jai nepritruks šios medžiagos, vedant kovą su šalims, kurioms yra prieinami gausiausieji pasaulyje aliejaus šaltiniai.

Ekspertų apskaičiavimai daugumoje pasirodė klaidingi. Jie manė, kad ilgam karui Vokietija neturės pakankamai aliejaus, nes jos aliejaus gamyba yra menka, o karo metu aliejaus suvartojimas turi buti milžiniškas. Buvo apskaičiuojama, kad jau antrais karo metais aliejaus trukumas Vokietijoje gali suparaližuoti visą jos militarinę mašiną.

Šiandien taip nemanoma. Anglijoje ir Amerikoje dabar vyrauja nuomonė, kad vokiečiai dar turi pakankamai aliejaus daugeliui mėnesių. Spėjama, kad fronte ir civiliniams reikalams Vokietija dabar suvartoja vidutiniškai apie 1,000,000 tonų aliejaus per mėnesį, reiškia 12,000,000 tonų per metus. Ji pasigamina kasmet tarp 3,500,000 ir 5,000,000 tonų naturalinio ir sintetinio (dirbtinio) aliejaus. Kitą dalį ji gauna daugiausia iš Romanijos.

Romanijos gamyba siekia per metus daugiau kaip 7,000,000 tonų, ir šitą gamybą nesumažėjo, nežiurint to, kad rusų lėktuvai metė daug bombų į Ploesti aliejaus laukus:

> "Pagal vėliausius pranešimus", rašo vienas apžvalgininkas, "kuriuos yra gavusios aliejaus kompanijos šioje šalyje, ji (Romanijos aliejaus gamyba) nesumažėjo dėl rusų oro atakų Ploesti aliejaus laukuose, kurios, matyt, padarė nedaug žalos."

Viso Vokietija gauna aliejaus per metus, gal but, kokius 13,500,000 tonų, t. y. daugiau negu ji vidutiniškai suvartoja. O be to, dar spėjama, kad Vokietija turi tarp 5,000,000 ir 6,000,000 tonų atsargos. Todėl nėra jokio pagrindo manyti, kad Vokietijai artimoje ateityje gali pritrukti aliejaus.

Pagaliau, yra pastebėta, kad vokiečiai vis daugiau vartoja arklių jėgą transportui ir artilerijai vežti. Blogi keliai Rusijoje vietomis juos verste verčia keisti motorinę jėgą arkliais. Apskaičiuojama, kad vokiečių armija dabar vartoja karo tikslams ne mažiau, kaip 1,000,000 arklių. Todėl aliejaus vartojimas Rusijos kampanijoje gali ateityje dar sumažėti.

DRĄSUS SĄJUNGININKŲ ŽYGIS

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

Anglų, kanadiečių ir norvegų kariai turėjo pravažiuoti pro nacių užimtą Norvegiją vykstant užimti Špicbergeno salą ir tuo atimti iš nacių galimybę pasinaudoti toje saloje esančiomis anglies kasyklomis.

Vincas Trumpa

"Polonia restituta"

2. RESTITUCIJOS TEISĖ

Savo rašinyje mes ypač turėsime prieš akis **Stanislavo Huberto darbą "Rozbiory i odrodzenie Rzeczpospolitej"** (1937 m. Lvove), kur tas lenkų teisininkas suglaudžia visą Lenkijos padalinimų ir atsistatymo tarptautinę padėtį. Budamas teisininkas, o ne istorikas, jis klausimą nagrinėja grynai teisiškai, remdamasis arba sutartimis, arba vidaus ar tarptautinių teismų bei institucijų sprendimais, arba žymiaisiais teisės mokslo autoritetais. Mes bandysime jo teisinius protavimus sujungti su pačiu istorijos vyksmu, tuo budu suprastindami patį klausimą ir jį suaktualindami.

Žinoma, visai nebutų verta ties juo taip ilgai užgaišti, jei jis nebutų turėjęs tokių rimtų pasekų tiek visai Rytų Europai, tiek Lietuvai, tiek, pagaliau, pačiai Lenkijai. **Mums lietuviams ta vadinama Lenkijos restitucijos teisė yra ypač svarbi, nes skaudi musų valstybės pietų rytų sienos problema, tik šiomis dienomis išspręsta, antrą kartą žuvus Lenkijos valstybei, savo teisine puse rėmėsi restitucijos teise.** Kaip mes į ją žiurėsime, ji vis dėlto sujungta su tiek musų tautos ir valstybės aktualių reikalų, kad net teoretiškai su ja susipažinti, rodos, kiekvienam butų ne pro šalį. Dar vienu atžvilgiu ji mus domina. Jau minėjome, kad Lietuva, kaip ir Lenkija turi savo istoriją, ir kad jų atsikurimas yra panašus. Tad gal ir mes savo Nepriklausomybės atstatymą galime aiškinti šia teise? Tie visi klausimai ir verčia mus ilgiau tes Lenkijos restitucijos teisę stabtelėti.

Mėgstama, ypač pastaruoju metu, lyginti valstybę su kokiu nors organizmu. Ir ji, lyg tas augalas, dygstanti, auganti, senstanti ir mirštanti, kad vėliau vėl atgytų. Kaip ten iš tikrųjų yra, šiuo kartu tiek to, bet reikia skaitytis su faktu, kad daug kas panašiai galvoja. **Tautinis tolydumas siejamas su valstybiniu tolydumu. Dar daugiau. Valstybės tolydumas rišamas net su vietos tolydumu.** Užtenka įrodyti, kad tam tikroje vietoje tam tikru laiku buvo siekiama vienos kurios valstybės valdos, kad butų pakankamas pagrindas pareikšti į tą vietą savo pretenzijas. Juk ne juokais žurnalistai laužė galvas, kad Vokietija užimdama Austriją ir Čekiją gaivinanti **Sacrum Imperium Romanum populi germanici** (Šventąją vokiečių tautos Romos imperiją, kuri buvo viduramžiais), ir laukė, kada Hitleris žengs į Romą vainikuotis imperatoriaus vainiku. Italija taip pat prisispyrusi tikina, kad ji yra senosios Romos imperijos paveldėtoja ir kaip tokia turinti teisių į visus Vidužemio juros pakraščius, nors iš teisybės tarp senųjų romėnų ir dabartinių italų, berods, nedaug kas bendro beliko.

Šitos tendencijos prasiveržimas pastaruoju metu smarkiai sugyvino istorijos mokslą, kuris kai kur buvo priverstas talkininkauti politiniams siekimams. Dėl to ir pats faktas kai **kurių gyvenimo praktikų vadinamas istoriniu argumentu. Ką teisininkai vadina restitucijos teise, politikieriai pasišovė vadinti istoriniu argumentu.** Jeigu teisėje dar pripažįstama įsisenėjimas, tai istorijoje nenorima ir jos pripažinti. Dėl to, nežiurint, kad koks nors politinis pakitimas įvyko prieš kelis šimtus metų, **bet jeigu** prieš tą pakitimą buvo padėtis, siektina dabartinėmis aplinkybėmis, ir jeigu tas pakitimas įvyko nevą be laisvo tos valstybės sutikimo, tas kelių šimtų metų tarpas braukiamas iš istorijos, ir grąžinama ana žila senovė. **Versalio derybų metu ir tuojau po jų lenkai nekartą nurodinėjo, kad šiandien Rytprusių klausimas visai panašus, kaip Kazimiero Jogailiečio metu (XV a.), ir kad ir dabar, kaip ir tada, jie turi pripažinti Lenkijos suverenitetą.**

Žinoma, apdairesnieji teisininkai, kaip ir apdairesnieji istorininkai susilaiko nuo tokių greitų išvadų ir sprendimų. Tą pačią restitucijos teisę turėdami prieš akis, jie visų pirma nuodugniai nagrinėja, ar įvykęs pakeitimas buvo padarytas be jokio teisinio pagrindo. Pati restitucijos teisė taikoma tik karinės ar laikinės okupacijos atveju, kada nesuspėjo pasikeisti kitos aplinkybės. Pav., tokią restitucijos teisę galima taikinti nepriklausomai Ženevos respublikai, kuri prieš jos valią 1798 m. buvo įjungta į Prancuziją ir 1813 m., Prancuzijai pralaimėjus karus su koalicija, vėl buvo atstatyta į nepriklausomą valstybę. Galima taikinti restitucijos teisę Alzace-Lorraine'o provincijoms, kurios po 1870 m. buvo įjungtos į Vokietiją, o Versalio sutartimi vėl grįžo prie Prancuzijos.

Be abejo, toji restitucijos teisė turi turėti tam tikras ribas. Juk ar nejuokinga butų, jei mes šiandien pareikštume pretenzijas į Kievą, Černigovą ar D. Naugardą, nors jie kadaise mums priklausė. Šiandien pasaulis suorganizuotas visai kitu principu, kaip anais laikais. Negalima neįskaityti su tautinio principo įsivyravimu. **Tos naujos sąlygos visai pašalina galimybę sukurti plačias netautines imperijas, kokios buvo galimos viduramžiais ir vėliau.** Be to, ir praktiškai negalima nepripažinti įsisenėjimo teisės. Laikui bėgant, nors ir neteisėtai užimta viena kuri sritis taip pasikenčia, kad ją grąžinti į buvusią padėtį reikštų tą patį, kaip grąžinti istorinį procesą kelis šimtus metų atgal. Pasaulis yra palenktas kitimui, ir to kitimo negalima jokiomis "teisėmis" sustabdyti.

Kokią netvarką įneštų įsisenėjimo teisės nepripažinimas, jau gražiai nurodė garsus prancuzų XVIII a. teisininkas Mably. "Visi mokslininkai, sako jis, kurie rašė apie tautų teises, sutinka, kad įsisenėjimas legalizuoja teises, pradžioje labiausiai abejotinas. Geriausiai pagrindžia šios teisės tikslingumą tatai, kad jos pr.ėmimas tarnauja atskirų tautų labui". Sunkumas tik kyląs aiškinant, nuo kada įsigali įsisenėjimas. Mably mano, kad įsisenėjimui reikalingas šioks ar kitoks nuskriaustos šalies sutikimas, arba bent tylėjimas. **"Butų pageidautina, kad autoriai, kurie užsiima tomis teisėmis, ir Europos valstybių pretensijomis, pripažintų sią pažiurą. Nemėgintų tada jie siekti įgyvendinti chimeras, kurių net valstybės, dėl kurių jie raso, nedrįsta sau prisistatyti. Ar nejuokinga kalbėti apie imperijos (Austrijos) pretensijas į bažnytinę valstybę, Anglijos teises į Normandiją, ar prancuzų karalystės — į tas provincijas, kurias valdė Karolis Didysis".**

Pastaba, kad restitucijos teisė veikia tik tada, kai padarytas teritorinis ar teisinis pakeitimas buvo įvykdytas be nukentėjusio sutikimo, negali visą laiką buti taikoma. Be to, ne taip jau lengva nustatyti, kada jis buvo padarytas be to sutikimo, kada su juo. Pav., tie patys Lenkijos padalinimai vėliau buvo ratifikuojami arba seimo, arba konferencijos, arba ... paties karaliaus. Bet net ir nesant jokio sutikimo, kadaise įvykdytas smurto veiksmas, pagaliau, tampa istorine butinybe. Tai nėra paprasta **fait accompli** (įvykusio fakto) teisė, kurią taip mėgo reklamuoti Pilsudskis Lenkijos nepriklausomybės kovų metu, bet tai yra politinių problemų sprendimas pagal esamus naujus principus ir pagal esamas naujas aplinkybes. Žinoma, butų keista nepripažinti šiandien tautinio principo, arba tą tautinį principą paaukoti vien istoriniam argumentui, ar restitucijos teisei.

(Bus daugiau)

SMULKIOS ŽINIOS

Reilly tvarkys darbininkų santykius

WASHINGTON, D. C., rugs. 9 d. — Prezidentas Rooseveltas šiandien paskyrė Gerald Reilly į komisiją darbininkų santykiams normuoti.

Iki šiam metui šiuos reikalus tvarkė Edwin Smith. AFL buvo nepatenkintą Smith veikimu ir prezidentas sekantiems metams jo nepaskyrė.

Manoma, kad G. Reilly pajėgs gerai atlikti savo darbą, nes jis turi gerų pažįstamų AFL lyderių tarpe ir pasiryžęs bendradarbiauti.

S. KAPSNYS

VEIDRODĖLIAI

(Tęsinys)

—Tai mano išradimas. Turiu prisipažinti, galvodamas apie jus kai kada pažvelgdavau į veidrodį. Jis mane kankino, sakė, kad aš... negaliu patikti... Veido bruožai man buvo negražųs. Dėl to krimtaus. Ir vėl ir vėl žiurėjau... Tas trukdė darbą. Išmečiau. Knietė vėl žvilgtelti. Nutariau save apgauti nors iliuzija, kad nurimčiau. Sugalvojau padaryti veidrodį su tokiu paviršiu, kurs taiso, švarina linijas, tobulina formą. Aš jį pavadinau iliuzoru. Kvailutis aš, ar ne tiesa?

Ji neklausė jo žodžių. Visa įsmigo į veidrodėlį ir negalėjo atitraukti žvilgsnio.

—Ar galit man jį padovanoti?

—Džiaugiuos, kad nors toks menkniekis primins jums mane.

—Aš pasiimu. Dėkui. Turiu eiti.

Prie slenksčio ji pajuto lengvumą ir ryžosi pasakyti tai, kas joje gimė per viešėjimą mansardoje:

—Sudie ilgesniam laikui. Aš išteku. Už pardavėjo. Jis gyvena musų kieme. Jau seniai prašė mano rankos, bet aš atidėliojau. Suprantama, nors jųs buvot malonus svečias, bet dabar, kai... Mano sužadėtinis galės pamanyti ką nors bloga... Kas jums?

Kvaila širdis ssuitraukė kaip išdžiuvus kempinė, o galva pasidarė švininė. Sienos pradėjo suktis. Juo tolyn, juo smarkyn. Jis norėjo sėsti, bet nespėjo ir sukniubo prie kėdės. Ji vienu metu atsirado aukštu žemiau, paskambino ir tarė pasirodžiusiai moteriškei:

—Ten, mansardoje, žmogus susirgo.

x x x

Kažkas kovojo už jaunuolio gyvybę, kada jis gulėjo be žado, inertiškas. Gal but, mirtis nepaėmė jo tik todėl, kad jis buvo abejingas ir nestatė sau klausimo — gyventi ar mirti. Medicinos tarnai — ligoninės personalas sąžiningai jį slaugė, palaikė apmirusį organizmą įvairom priemonėm ir laimėjo kovą.

Isprogo nauji lapai, o jaunuolis, sunkios ligos su visokiom komplikacijom parblokštas, tebegulėjo lovoje. Bet jau sužibo sąmonės žiburys jo akyse. Daiktai ir aplinkuma įgijo savo prasmę. Vadinas, — gyventi ir spręsti atidėtus klausimus. Iš naujo.

Ploni, tualetinių muilu kvepią piršteliai buvo galingesni už skurdo skaudžią lazdą ir karo griausmus. Nei badas, nei pažeminimai, nei gilinės šmėkla neįveikė kvailos širdies: ji plėtėsi lyg dažytų lupų pučiamas banalisko baliaus balionėlis; bet kada ją palytėjo šaltoki piršteliai, truputį įsispaudė rožini nagučiai, ji neišlaikė ir susiraitė, kaip lepsnos griebtas lapelis.

Po sunkios ligos širdis jau neslopino proto balso savo garsiu, ritmišku plakimu. Tulžies kartumas, kaip eleksiras, atgaivino atmintį; išplaukė į paviršių kadaise paskandinti skriaudų, nedėkingumo, išdavimo, begėdiško naudojimo faktai. Ir protas, egojizmo patariamas, nusprendė: jei gyventi, tai tik sau.

Jaunuolis vėl grįžo į gyvenimo areną — ristis su vargu ir skurdu. Lemtis jam šiepė iltis, ir badas savo žaliom hipnotizuojančiom akim stingdė jo gyslose kraują. Ar visiškai sukniubti ir nebeatsikelti? Kibti prie gyvenimo važio, kol rankos turi nors kiek jėgų.

Atsiminimas apie nušvitusią, įsmigusią į veidrodėlį panelę, pakišo jam pragyvenimo šaltinį. Kaip jis galėjo iki šiol tokį reikšmingą dalyką palaidoti? Tai išganinga lenta.

Jau seniai monsardoje gyveno kitas vilčių ir entuziazmo kupinas jaunuolis. Senas gyventojas buvo visai užmirštas, ir jo manta kažkur dingo. Veltui ieškojo, klausinėjo, nieko nerado.

Pagaliau pakliuvo darbas, nors biaurus ir sunkus. Nesvarbu, — tai turi buti gera pradžia. Apgaudinėjo pilvą, traukė iš burnos maistą ir rinko smulkiuosius pinigus. Ir tai vienam tikslui. Prigaminti veidrodėlių. Vargais negalais surankiojo smegenų užkampiuose pakrikusias išradimo-paslapties dėtales.

Ilgos naktys slėgė išradėją nuovargiu, bet jis to nepaisė. Jo parama buvo ateities perspektyvos. Savo užsispyrimu pasiekė rezultatą: turėjo krepšyje kelias dešimtis veidrodėlių.

Rinkoje pasirodė kažkoks ligų suėstas laibakaklis, liesas, kaip nevykusiai drožinėtas stabukas, valkata. Jis nuolat užkimusiu balsu kartojo:

—Pirkit gerus veidrodėlius! Neišpasakytas tikrumas! Kas netiki, tegul įsitikina! Už pažiūrėjimą pinigų neimu. Labai pigus, beveik dovanai! Išpardavimas — skoloms sumokėti.

Rinkoje tiek daug šaukiančių, siulančių savo prekes, o pirkėjų, nors gruodosi minia, buvo labai maža. Žodžiai sklido ore, bet nejaudino ausų. Blogai. Pradėjo siulyti atskiroms moterims:

—Jųs, gražuolė, visados turit pykti pasižiurėjus į veidrodį, nes jis neteisingas. Žvilgterėkit čia, padarykit man tą malonumą. Ką aš sakau, man bus didelė garbė. Jei bučiau kiek turtingesnis, padovanočiau. Prašau. Aš nesiulau pirkti. Tik pažvelkit.

Mergina, nešusi pilną pintinę, stabtelėjo. Suvelta, kreivai uždėta skrybėlaitė, pilkos, vandeniu atskiestos geros akys ir juokingai užriesta, lyg blogai išaugusi bulvė, nosis. Toji nosis buvo nuolatinio nepasitenkinimo priežastis. Ji net nenorėjo tikėti veidrodžiams. Argi ji taip atrodė? Susigundė pažvelgti ir aiktelėjo.

—Kiek?

—Dvidešimt centų.

Gavo dvidešimt penkius. Liko vienintelis uždavinys: nužemintai prašyti, kaip nors sugundyti pažvelgti į veidrodėlį! Daugiau nieko.

Sulaukus vidurdienio krepšys buvo neįdomus, kaip išgertas butelis — visai tuščias. Biznierius užkando taip, kaip seniai neužkandžiavo, ir įlindo į savo rusį — gaminti.

Po kelių dienų veidrodėlių kaina pakilo iki 50 centų.

Naujas mėnuo daug atnešė: pastovią, užimtą vietą rinkoje, kukius, bet stiprios medžiagos drabužius ir savim pasitikėjimą, — o tai svarbiausia. Fortuna parodė profilį.

Keeri metai — menkas laikotarpis. Bet tai nėra absoliutinė tiesa, ypač praktikos atžvilgiu. Kai kas gimė ir paugėjo, kai kas mirė ir jo kapą apklojo užmaršos dulkės, kai kas nugrimzdo nežinomybės kjaurynėn, o kai kas aušrine sutviskėjo. Ir ne kas kitas, bet vargingas veidrodėlių pardavėjas.

Miesto pakraštyje plyna vieta buvo sunaudota. Joje išaugo didžuliai trobesiai lieknais kaminais. Kas čia per fabrikas? Iliuzorų — burtininkiškų veidrodžių.

Kiekvienas geresnis butas turėjo kelius įvairaus dydžio iliuzorus. Jie užkariavo salionus, prieangius, rubines, tualetinius kambarius. Naujai pastatytuose Rinktinių žmonių rumuose didžioji veidrodžių salė buvo pagarsėjusios fabrikos šedevras. Sunku aprašyti, kokia ten viešpatavo nuotaika ir atmosfera, kaip visi atrodė stebuklingai. Tai galima suvokti tik ten pabuvus.

(Bus daugiau)

Pirkite tose krautuvėse, kurios garsinasi "NAUJIENOSE"

6-ta Metinė Sukaktis

H. Ondrus & Sons krautuvėje išpardavimas

H. Ondrus and Sons krautuvėje, adresu 3934-36 W. 26th Street, šiomis dienomis eina išpardavimas 6-tos metinės sukakties proga. Jis tęsis iki ateinančio ketvirtadienio, rugsėjo 18 dienos, taipgi ir tą ketvirtadienį.

Krautuvė atdara nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro. Penkiais prizais bus išdalinti laimėjusiems 66 sidabriniai doleriai. Laimės traukimas įvyks ketvirtadienį, rugsėjo 18 d., 9 val. vakaro krautuvės lange.

Išpardavimas teikia didelių bargenų. Faktinai krautuvės vedėjai sako, kad kiekvienas daiktas išpardavime yra nepaprastas pirkinys.

Be to išpardavimo laiku bus duodama dykai daili Damasko staltiesė su kiekvienais patalais, padarytais pagal užsakymą.

Naujienose rugsėjo 10 ir 11 dd. įdėtas H. Ondrus & Sons krautuvės skelbimas. Iškirpti iš jo kuponai ir įdėti į krautuvėj esančią dėžę gali laimėti skiriamų išpardavime dovanų.

—Sk.

Rodo Rusijos Paveikslus Chicagoje

The World Playhouse teatre, 410 S. Michigan Ave., šiuo laiku rodoma Sovietų Rusijos filma "Volga-Volga". Ateinantį šeštadienį sukaks savaitė, kai filma rodoma. Ji bus rodoma dar visą kitą savaitę.

Filmoje "Volga-Volga" skamba muzika išgarsėjusio rusų kompozitoriaus Dunajevskio. Čia dainuojamos senosios ir naujos dainos apie Volgos upę. Filmoje eina vaidinimas ir šokiai. Bendrai kurinys yra įvairus ir gyvas.

Antroje programo dalyje rodomi vaizdai iš Vokietijos ir Rusijos karo fronto. Juos nutraukė Raudonosios Armijos fotografai mušių laukuose. Vaizdai yra jaudinantys; be to, juos galima pamatyti tik šiame viename teatre, jokiame kitame Chicagos teatre jų nematysite.

—Sk.

World Playhouse
410 So. Michigan.
Tęsias 11:15 A. M. iki vidurnak.
39c iki 6:30 P. M.
Dabar rodo
Naują Sovietų Musical Comedy!
"VOLGA—VOLGA"
Gausybė stiprios komedijos, kan dančios satyros ir žavios muzikos. Išgirskite vėliausias melodijas nuo senos Volgos.
EKSTRA—išimtinai Chicagai rodomos vėliausios žinių filmos iš Nacių-Sovietų karo fronto.

SUTAUPYSI PINIGŲ, DAUG DARBO IR SVEIKATĄ, ĮSIGYK
GERIAUSIĄ IR STIPRIAUSIĄ ŠIŲ DIENŲ STOKERĮ
LINK-BELT, Visiškai Automatiškas
ŠLEGAITIS
STOKER SALES
6921 So. Western Ave. REPublic 3713
• ĮVEDU ŠILIMĄ • BOILERIUS • IR SUTAISAU SENUS

CRANE COAL COMPANY
5332 So. Long Avenue
Telefonas PORTSMOUTH 9022
WEST VIRGINIA Pocahontas Mine Run iš geriausių mainų, daug dulkių išimta. $8.35
Perkant 5 tonus ar daugiau.
SMULKESNĮ YRA DAUG PIGESNĮ
BLACK BAND LUMP $10.25
Sales taksai ekstra.

Turtas Virš $6,000,000.00
Apart Apsaugos, Turime ATSARGOS FONDĄ Virš $500,000.00
Nėra Saugesnės Vietos Dėl Taupymo Pinigų.
Savaitės dienomis 9 A. M. iki 4 P. M., Trečiad. 9 A. M. iki 12 dienos, Šeštad. 9 A. M. iki 8 P. M.
STANDARD FEDERAL SAVINGS and LOAN ASSOCIATION of Chicago
JUSTIN MACKIEWICH, Pres.
4192 Archer Avenue
VIRginia 1141

THE OLD OAKEN BUCKET PATTERN 2910
No. 2910—Išsiuvinėtas sienties las.

NAUJIENOS NEEDLECRAFT DEPT., No. 2910
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Čia įdedu 10 centų ir prašau atsiųsti man Pavyzdį No.....
Vardas ir pavardė.....
Adresas.....
Miestas ir valstija.....

Dabar Ragaukite Old Quaker
Special Reserve
DISTILIUOTĄ IŠ DERLIAUS VIRŠUNIŲ!
Jųs negalite rasti turtingesnio skonio degtinės visoj Amerikoje! Kadangi... "OLD QUAKER yra distiliuota iš premijuotų grudų, skaitomų DERLIAUS VIRŠUNĖMIS!"
liudija J. O. McClintock
Garsus Nepriklausomas Javų Ekspertas, 25 m. Chicagos Bd. of Trade Narys.

Vaišės laukia jus, kai ragaujate OLD QUAKER Special Reserve!
Jusų Mėgiamoje Pakelių Krautuvėje
STRAIGHT BOURBON WHISKEY • 86 PROOF • THIS WHISKEY IS 4 YEARS OLD • THE OLD QUAKER CO., LAWRENCEBURG, IND.

6-TA METINĖ SUKAKTIS
H. ONDRUS & SONS
3934-36 West 26th St. Phone Crawford 4088

Kviečiame Tamstas Atlankyti Šį Didžiausią Išpardavimą Musų
6-TĄ METINĮ IŠPARDAVIMĄ
Kiekvienas daiktas nepaprastas pirkinys. Atsilankykite ir persitikrinkite. Jųs galite sutaupyti pinigų. Išpardavimas eis nuo Ketvirtadienio, Rugsėjo 11-tos, iki Ketvirtadienio, Rugsėjo 18-tos—taipgi Ketvirtadienį, Penktadienį ir Šeštadienį.
KRAUTUVĖS VALANDOS NUO 9:00 RYTO IKI 10:00 VAKARO

DYKAI
66 Sidabriniai Doleriai

1-mas Prizas	$26.00
2-ras Prizas	16.00
3-čias Prizas	6.00
4-tas Prizas	6.00
5-tas Prizas	6.00

PAVARDĖ .....
ADRESAS .....
DĖMESIO: Atsineškit šį kuponą su savim ir įdėkit dėžėn. 5 prizai bus išdalinti dykai ketvirtadienį, rugsėjo 18-tą, 9 v. vak. Traukimas įvyks 26-tos gatvės parodos lange.

DYKAI Šio 6-to Metinio Išpardavimo laiku daili Damasko Staltiesė bus duota dykai su kiekvienais padarytais pagal užsakymą patalais.

ATSILANKYKIT arba pasiųskit Kuponą Reikalaudami Apskaičiavimo DYKAI.
• Nereikia įmokėti.
• 36 mėnesiai išmokėti.
• Pirmas mokėjimas spalių 1.

Karšto Vandens Įrengimai:
• ŠTYMO—FURNASAI—
• ALIEJAUS PEČIAI IR
• "STOKEROLA" STOKERIS.
NO GEARS—NO OIL
3 metų garantija.

PLUMBINGO ARBA APŠILDYMO REIKALU
Pamatykite
"SOUTH CENTER"

SOUTH CENTER PLUMBING AND HEATING SUPPLY CO., Inc.
6 W. Garfield Blvd. prie State St. (N. W. kamp. State ir 55 St.)
Telefonas ATLANTIC 4290.

Aš esu užinteresuotas sekamais dalykais, pažymėtais X (nėra prievolės):
☐ Apšildymu ☐ Stokeriu
☐ Plumbingu ☐ Sienų Tailu
Vardas .....
Adresas .....
Telefonas .....

Jei insurance reik, pas Dr. P. Vileišį EIK
DR. P. VILEIŠIS
Atstovas
Prudential Ins. Co. of America
175 W. Jackson HAR. 2506
Home Office, Newark, N. J.
5922 W. Roosevelt Rd., Austin 1175

Remkite Lietuvišką Žyduką,
NATHAN KANTER
MUTUAL LIQUOR CO.—WHOLESALE
4707 S. Halsted St.
Tel. Boulevard 0014

BRIDGEPORT ROOFING AND SHEET METAL CO.
3216 S. Halsted St. VICtory 4965
Stogus, rynas, stoglangius ir sienų apmušimus.
Taisome bet ką. Atnaujiname bet ką. Darbas užtikrintas. Pilnai apdraustas.

PIRKIT SU PASITIKĖJIMU
ALLIED Lumber Co.
LUMBER, MILLWORK
Stogam Medžiaga. Mes Finansuojam. Pristatymas DYKAI
2759 S. KEDZIE AVENUE
Tel. LAWNDALE 2630

VICTOR BAGDONAS
LOCAL & LONG DISTANCE MOVING
Perkraustom forničius, pianus ir visokius rakandus bei štorus. Vežam į farmas ir kitus miestus. Žema kaina. Musų darbas garantuotas. Taipgi pristatom anglį į visas miesto dalis.
3212 So. Halsted St.
Šaukit Tel. VICTORY 0066

FOTOGRAFAS
CONRAD
FOTOGRAFAS
Studija įrengta pirmos rųšies su moderniškomis užlaidomis ir Hollywood šviesomis. Darbas garantuotas.
420 W. 63rd St.
Tel. ENG. 5883-5840

Sophie Barcus
RYTINĖ RADIO VALANDA
— iš stoties —
W.G.E.S.
Kasdien nuo 8:45 v. ryto iki 9:15 val. ryto.
Subatomis nuo 8:30 iki 9:15 val. ryto.
Pirmadieniais taipgi 7:00 val. vakare.
Išgirskit vėliausias žinias muziką ir kitus įdomius pranešimus.

NAUJA MADŲ KNYGA

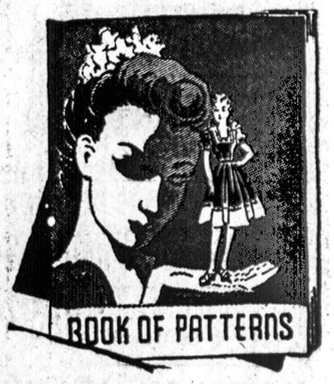

KAINA 15 CENTŲ
Tik ką gavome naują madų knygą, kurią galite gauti pas mus. Siųskite savo orderius:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.
Vardas .....
Adresas .....
Miestas .....
Valstija .....

Illinois-Indiana-Michigan-Wisconsin Žinios

Statys Ginklų Dirbtuvę Rockforde

Valdžia Paskyrė $2,000,000.

WASHINGTON, D. C. — Federalė valdžia paskyrė $2,000,000 W. F. and John Barnes firmai Rockforde, pastatyti didelę ginklų dirbtuvę tame mieste. $441,402 eina žemei supirkti, o likę pinigai dirbtuvei pastatyti ir įrengti.

Kiek anksčiau valdžia paskyrė apie $1,000,000 Rockfordui padidinti dirbtuves gaminančias mašineriją dirbtuvėms.

Dirbs Dalis Lėktuvams.

Woodward Grosvenor Company, kita Rockfordo firma, gavo $152,656 supirkti įrengimus gaminti dalis lėktuvams.

Fisher Paliko Milioną Turto

DETROIT, Mich. — Neseniai miręs Fred J. Fisher paliko apie $1,100,000 nejudinamo turto ir investmentų. Jisai buvo narys Fisher Bodies korporacijos.

Capone "Pabėgo"

MERCER, Wis. — Laikraščiams sužinojus, kad netoli ese Beaver Lodge kurorte, "ato.to-gauja" gengsteris Al Capone su sėbrais, jisai skubiai susipakavo ir kur tai išvažiavo. Paprastai jisai gyvena Floridoje, kur turi rezidenciją. Mercer gyventojai pasakoja, kad Capone dabar atrodo silpno proto.

Nesusitaria Dėl Algų

ALTON, Ill. — Federalei Defense Mediation Board buvo pavestas ginčas kilęs tarp AFL ir sprogstamosios medžiagos dirbtuvės East Alton Manufacturing Company. Nesusipratimas kilo dėl algų.

Dirbtuvę kontroliuoja Western Cartridge amunicijos firma.

Sustreikavo Metalo Darbininkai

CHAMPAIGN, Ill. — Į streiką išėjo 250 darbininkų Clifford Jacobs Forging Company dirbtuvėj, kuri lieja dalis trokams, tankams ir artilerijai.

AFL unija reikalauja pakelti darbininkams algas 20%.

Sudegė Lentpiuvė

ENGLISH, Ind.—Gaisras čia sunaikino didelę English Lumber Company lentpiuvę, padarydamas keliasdešimts tukstančių nuostolių. Sudegė elektros stotis ir centralinė dirbtuvė.

MADOS

4793—4785 — Išeiginės suknelės. Sukirptos mieros. Nuo 11 iki 17, 16 iki 20 ir nuo 34 iki 46.

Norint gauti vieną ar daugiau virš nurodytų pavyzdžių prašome iškirpti paduotą blankutę arba priduoti pavyzdžio numerį pažymėti mierą ir aiškiai parašyti savo vardą pavardę ir adresą. Kiekvieno pavyzdžio kaina 15 centų. Galite pasiųsti pinigus arba pašto ženkleliais kartu su užsakymu. Laiškus reikia adresuoti: Naujienos Pattern Dept., 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

NAUJIENOS Pattern Dept.
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Čia įdedu 15 centų ir prašau atsiųsti man pavyzdį No.....

Mieros ..... per krutinę .....

(Vardas ir pavardė)

.....

(Adresas)

.....

(Miestas ir valstija)

Nubaudė Šerifą Už Girtuokliavimą

CANTON, Ill. — Cantono policijos teismas priteisė Fulton apskričio šerifą B. E. Cook užsimokėti $50 pabaudos už girtuokliavimą, o apskričio komisionieriai pareikalavo jo rezignacijos. Pereitą šeštadienį pasigėręs Cook su automobiliu įvažiavo į penkias kitas mašinas.

Streikas Wilson Dirbtuvėje

KANSAS CITY, Mo. — Į streiką yra išėję 1,250 CIO unijos narių Wilson and Company mėsos įmonėje. 150 neunijistų pasiliko prie darbo.

Streikas kilo kompanijai prašalinus iš darbo du unijistus darbininkus.

REMKITE TUOS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

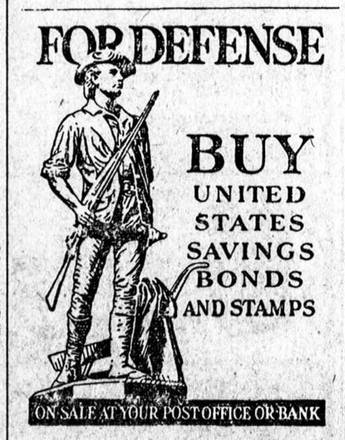

AMERICA ON GUARD!

Above is a reproduction of the Treasury Department's Defense Savings Poster, showing an exact duplication of the original "Minute Man" statue by famed sculptor Daniel Chester French. Defense Bonds and Stamps, on sale at your bank or post office, are a vital part of America's defense preparations.

Žodis Apie Apysaką "Pavasarių Audroj"

— SKAITYTOJŲ BALSAI —

Mes per keliolika savaičių "Naujienose", galiu sakyti, labai atidžiai sekėme labai gabios lietuvaitės Jevos Simonaitytės parašytą Mažosios Lietuvos Laisvės Kovos veikalą. Tai tikrai jaudinantis dalykas, budinantis šioje liudnumo valandoje čia gyvenančio lietuvio širdį.

Jei Tada, Tai Bus Ir Dabar

Jeigu tada Klaipėda vaduoti iš vokiečių okupantų nelaisvės buvo tokių tikrų pasišventusių, kurie žuvo kovoje, kas gali pasakyti, kad išmušus valandai stoti į kovą už visos Lietuvos laisvę, ir gerovę, nebus pasišventėlių okupantus ir neprietelius vyti laukan iš musų tėvų krašto?! Stos Lietuvos žmonės nuo jauniausio iki seniausio, stos ir Amerikos išeivija petis į petį į pagalbą nuteriotai, nukamuotai Lietuvai.

Iš skurdo ir vargo iš griuvėsių ir pelenų ją prikels į laimingesnę ir šviesesnę ateitį. Tai visų pasiryžėlių lozungas tėvynės labui. —*R. Š.*

GIMIMAI CHICAGOJE

SKOBEL, Gerald J. 4820 No. Seeley avenue, gimė rugpiučio 24, tėvai: John ir Mary.

Skelbimai Naujienose duoda nauda dėlto kad pačios Naujienos [illegible]

Diena Iš Dienos

Šaunios Gene Margevičiutės-Bruno Kulikausko Vestuvės

Abu Brightonparkiečių Vaikai.

Rugpiučio 31 d., įvyko šaunios ir gražios Genovaitės Margevičiutės ir Bruno Kulikausko vestuvės.

Jaunieji šliubą ėmė Nekalto Pras. Pan. Šv. bažnyčioje, per sumą. Parapijos choras sugiedojo kelias giesmes. Laike šliubo gražiai giedojo Agota Gurristes.

Palydovai buvo Bernice Kinder su Vincu Kulikausku, Helen Kulikauskaitė su Al. Gulbinas, Krįstina Koges su Antanu Jurkevičiu. "Maid of Honor" buvo Stella Kisielius.

Kalbėjo Dr. Dundulis.

Vestuvių puota įvyko parapijos svetainėje. Laike vakarienės kalbėjo Dr. T. Dundulis ir patys jaunuieji. Vakarienė buvo turtingai prirengta. Svečių dalyvavo keli šimtai.

"Kaimynai."

Reikia žymėti, kad jaunosios tėvai yra Frank ir Alena Margevičiai, 4409 So. Fairfield Ave., o jaunojo tėvai, —Vincas ir Anna Kulikauskai, 4344 So. Fairfield ave.

Jaunavedžiai ir jų tėvai širdingai dėkoja visiems už tokį skaitlingą dalyvavimą ir dovanas.

Linkiu jaunavedžiams šviesios ir laimingos ateities jų naujai sutvertame gyvenime.

—*Steponas Narkis.*

Stella Killis Apsiveda Su Michael John Visockiu

Veikėjo Killio Duktė; Vestuvės Šeštadienį

Sekantį šeštadienį, rugsėjo 13-tą d., įvyksta Stellos Killis ir Michael John Visockio vestuvės.

Jaunieji šliubą ims Šv. Jurgio bažnyčioje, 4-tą val. po pietų. Vestuvių puota bus Chicagos Lietuvių Auditorijoj, 3133 So. Halsted St.

Kadangi jaunųjų tėvai ir patys jaunieji yra populiariški žmonės, numatoma, kad šios vestuvės bus iškilmingos ir skaitlingos.

Reikia pažymėti, kad jaunoji Stella yra duktė nenuilstančio ir uolaus draugijų darbuotojo Petro Killio-Kilevičiaus.

— Steponas Narkis.

Grigoniai Ir Bimbos Sugrįžo Iš Detroito

Buvo Jaunavedžius Aplankyti

Zigmontas ir Antanina Grigoniai, taip jau Juozas ir Barbora Bimbos, šiomis dienomis sugrįžo iš Detroit, Mich.

Mat, nelabai seniai Alfreda Grigoniutė ištekėjo už Kazimiero Bimbos. Kadangi jaunasis K. Bimba yra inžinierius ir turi atsakomingą darbą tuloj įstaigoj, Detroite, Mich., tad jaunavedžiai ten ir apsigyveno.

Jų tėvai dabar buvo nuvykę visi sykiu jaunuosius aplankyti.

Sako, kad Detroitas jiems labai patiko, o tuom labiau yra patenkinti, kad jų vaikai taip gražiai gyvena.

— Steponas.

Išsiėmė Leidimus Vedyboms

(CHICAGOJE)

John Lesauskas, 20, su Florence Ladgenski, 19

Matthew Poskonka, 24, su Barbara Matimaitis, 22

James Hanrahan, 25, su Lillian Danas, 30

Gauna Perskiras

Josephine Dadecky nuo Louis A. Dadecky

Reikalauja Perskirų

Frances Simons nuo Frank L. Simons

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
John F. Eudeikis
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE
DIENĄ IR NAKTĮ
Visi Tel. YARDS 1741-1742
4605-07 So. Hermitage Ave.
4447 South Fairfield Avenue
Telefonas LAFAYETTE 0727
Dykai KOPLYČIOS VISOSE CHICAGOS DALYSE
Klausykite musų radio programų Antradienio ir Šeštadienio rytmečiais, 10:00 val. ryto iš WHIP stoties (1520 K.)
Su POVILU ŠALTIMIERU

Laidotuvių Direktoriai

NARIAI Chicagos, Cicero Lietuvių Direktorių Asociacijos

Ambulance Patarnavimas Dieną ir Naktį
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 Lituanica Avenue — Phone YARds 4908

ANTHONY B. PETKUS
6812 So. Western Ave. — Phone GROvehill 0142
1410 South 49th Court, Cicero — Phone Cicero 2109

J. LIULEVIČIUS
4348 S. California Avenue — Phone LAFayette 3572

P. J. RIDIKAS
3354 So. Halsted Street — 710 West 18th St.
Telefonas YARDS 1419.

I. J. ZOLP
1646 West 46th Street — Phone YARds 0781

S. P. MAŽEIKA
3319 Lituanica Avenue — YARds 1138, YARds 1139

LACHAWICZ IR SUNŲS
2314 West 23rd Place — Phone CANal 2515
SKYRIUS: 42-44 East 108th Street — Tel. Pullman 1270

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

Tel. Hemlock 5849
Dr. Peter T. Brazis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6757 S. Western Ave.
VALANDOS: 1 iki 3 ir nuo 7 iki 9

DR. A. JENKINS
(Lietuvis)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2500 West 63rd Street
Ofiso valandos: nuo 1—4 ir nuo 7—9 val. vakaro ir pagal sutartį
Ofiso Tel. PROSPECT 6737
Namų Tel. VIRGINIA 2421

DR. MARGERIS
3325 So. Halsted St.
Valandos: nuo 10 r. iki 2 popiet ir nuo 6 iki 8 vakaro.
Šeštadieniais tik susitarus.
Phone YARDS 7299

DR. A. W. PRUSIS
DENTISTAS
6924 S. Western Ave.
Telefonas HEMLOCK 0201
VAL.: nuo 9 ryto iki 9 vak.
Ser. ir Sub. vak. pagal sutartį

LIETUVIAI

GYDYTOJAI IR DENTISTAI
Amerikos Lietuvių Daktarų Draugijos Nariai.

Phone CANAL 6122
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį.
Rez. 6631 So. California Avenue
Telefonas REPublic 7868

Ofiso Tel. VIRginia 0036
Rezidencijos Telefonas: BEVERLY 8244
Jeigu neatsiliepia, šaukite: BOULEVARD 1040
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso Valandos:
nuo 1—3 ir nuo 6—8:30 val. vakaro
Nedėlioj pagal sutartį.

Dr. F. Pulsucki Le Van
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos kasdien 2-4 ir 6-8 vak.
1957 W. Garfield Blvd.
Cor. Damen — Hemlock 6699

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON STREET
Val. 1 iki 3 popiet. 6 iki 8 vak.
Telefonas SEELEY 7330
Namų telefonas Brunswick 0597

Tel. YARDS 3146
VALANDOS: Nuo 11 iki 12, 2 iki 4 ir 7 iki 9.
Pirmadieniais: 2 iki 4 ir 7 iki 8
Šventadieniais: 11 iki 12.
DR. V. A. Šimkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
ir Akinius Pritaiko.
3343 SO. HALSTED ST.

AKIŲ SPECIALISTAI

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS
Mano 20 metų praktikavimas jusų garantavimas
Optometrically Akių Specialistas
Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo svaigimo, akių aptemimo, nervuotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso trumparegystę ir toliregystę. Prirengia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra parodančia mažiausias klaidas. Specialė atyda atkreipiama į mokyklos vaikus. Kreivos akys atitaisomos.
VALANDOS: nuo 10 ryto iki 8 vak. Seredomis nuo pietų, o Nedėlioj pagal sutartį.
Daugelyj atsitikimų akys atitaisomos be akinių. Kainos pigiau kaip pirma.
4712 South Ashland Av.
Phone YARDS 1373

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
Tel. Yards 1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
kampas Halsted St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8
Nedėliomis pagal sutartį.

DR. STRIKOL'IS
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso val.: Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 vak. Nedėlioj pagal susitarimą.
Ofiso Tel.: YARDS 4787
Namų Tel. PROSPECT 1930

DR. C. Z. VEZELIS
DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47 Street
Telefonas YARDS 2246
Valandos nuo 9 iki 8 vakaro
Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
NAUJOJE VIETOJE
2403 West 63rd St.
VALANDOS: 2—4 popiet ir 7—9 vakaro, trečiadieniais ir sekmadieniais pagal susitarimą.
Telefonas HEMlock 7899
Namų tel. REPublic 4688

KITATAUČIAI

DR. HERZMAN
IŠ RUSIJOS
Gerai lietuviams žinomas per 39 metus kaipo patyręs gydytojas chirurgas ir akušeris.
Gydo staigias ir chroniškas ligas vyrų, moterų ir vaikų pagal naujausius metodus X-Ray ir kitokius elektros prietaisus.
Ofisas ir Laboratorija
1034 W. 18th St., netoli Morgan St.
Valandos nuo 10—12 pietų ir nuo 6 iki 7:30 val. vak. kiekvieną dieną, išskiriant šeštadienio vakaro ir nedėliomis.
Tel. CANAL 3110
Rezidencijos telefonai:
Superior 9454 ar Central 7464

Dr. Charles Segal
OFISAS
4729 So. Ashland Ave.
— 2-ros lubos —
CHICAGO, ILLINOIS
Ofiso Valandos:
Nuo 10—12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėliomis nuo 10 iki 12 valandai diena.
Phone MIDWAY 2880

Telefonas YARDS 0994
Dr. Maurice Kahn
4631 SOUTH ASHLAND AVE.
Ofiso valandos:
Nuo 10 iki 12 dieną, 2 iki 3 popiet 7 iki 8 val. Ned. nuo 10 iki 12.
Rez. Telephone KENwood 4300

ADVOKATAI

K. P. GUGIS
ADVOKATAS
Miesto ofisas—127 N. Dearborn St.
Kamb. 1431-1434-Tel. Central 4411-2
Namų ofisas—3323 So. Halsted St.
Valandos vakarais nuo 6 iki 8:30
Telefonas YARDS 0818
Ketvirtadieniais ir Sekmadieniais —pagal sutartį.

A. A. SLAKIS
ADVOKATAS
7 So. Dearborn St.
Room 1230
Ofiso tel. CENTRAL 1824.
Namų tel.—Hyde Park 3395

WHITNEY TARUTIS
ADVOKATAS
3133 SO. HALSTED STREET
Tel. CALumet 6877.
Val.: nuo 1:00 popiet iki 8 v. vak.
134 N. LA SALLE STREET
Room 2014 Tel. STAte 7572
Val.: nuo 9:00 iki 11:00 ryto.
3149 SO. HALSTED STREET
Tel. VICtory 2679

PERGYVENO "REVOLIUCIJĄ", BET STIPRIAI STOVI IR RENGIASI PRIE JUBILIEJAUS

Iš SLA 260 Kuopos; Automobilis Sužeidė Stankauskaitę

Rugsėjo 7 dieną įvyko SLA 260 kuopos susirinkimas, Žig Žag Klubo svetainėje, 6819 So. Western Ave. Chicago, Ill.

Susirinkimas buvo gana draugiškas, kaip ir pridera fraternalės organizacijos nariams. Atlikus paprastus kuopos reikalus, dar buvo kalbama surengti kokį nors parengimą paminėjimui 260 kp. 15 metų gyvavimo. Tą atliks parengimų komisija, pasitarus su kuopos valdyba ir nariais, kurie šią kuopą suorganizavo.

Skilo.

15-ka metų atgal ši kuopa vos sudarė reikiamą skaitlių sulverimui kuopos. Šiandien ji jau yra gana skaitlinga, nes turi jau virš 100 narių, nežiurint, kad keletas metų atgal ir ji pergyveno "revoliuciją", mat, joje įvyko skilimas.

Keletas narių pasitraukė ir suorganizavo kitą kuopą, toj pačioj kolonijoj Marquette Parko. Bet ir susirinkimus naujoji kuopa laikė toje pačioje svetainėje, kurioje laikydavo 260 kp.

Skilimo priežastis daugiausia buvo tai, kad labiausia norintieji buti SLA seimuose delegatais nebudavo išrinkti. Na, tai ir nebuvo jiems kitos išeities kaip sutverti kitą kuopą ir užtikrinti sau delegato vietą, net ir nevisai teisingu budu. Bet nežiurint visų tų praeities nemalonumų, ši kuopa dabar sugyvena kuogeriausioj santaikoj ir nuolatos auga.

Ligoninėje.

Toliau, tapo pranešta, kad buvusi kelis metus kuopos iždo globėja p-lė Strankauskaitė tapo sunkiai sužeista automobilio nelaimėje, ir dabar randasi County Hospital. Jasulevičienė įnešė, kuopos nariai parėmė, kad butų padaryta rinkliava tarpe narių susirinkime nupirkti jai gėlių. Aukų rinkėjais buvo paskirti šie nariai; M. Jasulevičienė ir A. Andriukaitis.

Aukų surinko $12.25. Seka aukotojų vardai: T. Aleksynas $1.00; V. Urbonas $1.00, E. Pulokas $1.00, Andriukaitis ir žmona $1.00, K. Macke ir žmona $1.00, Bennett ir žmona $1, Šimkus ir žmona $1.00, Jasulevičius ir $1.00, J. Vitkevičius $1.00. Po 50 centų: A. Bakaitis, B. Zalepugas, R. Racaitis, P. Vilkelis. Po 25 centus: P. Jurgelionis, S. Mažutienė, S. Parėtnis, P. Šilas, M. Kizas.

Šie pinigai paduoti V. Urbonui kaipo ligonių lankytojui, kad jis juos priduotų Strankauskaitei. (Mat, susirinkime paaiškėjo, kad gėlių neverta pirkti, nes ligoninės nevisuomet priima gėles).

Du Kiti Ligoniai.

Apart Strankauskaitės dar yra 2 serganti nariai, Skudžiunienė ir Rukužienė. SLA 260 kp. susirinkimas pavedė savo valdybai pamainyti susirinkimams svetainę, jeigu surastų tinkamą. "Zig Zag svetainė" gana tinkama buvo, bet visa bėda tame, kad ji yra prie saliuno, tai kai kurie nariai kaip ir neužganėdinti. Valdyba dabar surado kitą svetainę beveik toje pat vietoje — 6825 So. Western Ave., tai yra Lietuvių Demokratų Lygos namuose. Taigi, sekantis SLA 260 kp. susirinkimas įvyks naujoj vietoj. Visi nariai malonėsite tai įsitėmyti. Narys

Du Geri Žagariečiai Serga

M. Rušienė ir A. Buivydis

Plačiai yra žinomi roselandiečiai biznieriai ir daug veikę žagariečių kliube, K. ir F. Ambrosai.

Jau trys metai kaip sunkiai serga jų motinėlė Marijona Rušienė. Jos duktė Frances taip pat ir kiti namiškiai turi daug vargo prižiurėjime ligonės. Praeitą sekmadienį ji buvo atvažiavusi į Žagariečių pikniką, kad ir sirgdama.

Taip pat buvo atvykus ir buvusi žagariečių raštininkė ir "Naujienų" gražuolė Sofie Jasunienė su savo jaunute šeima. Mat jie jau augina gražų šunelį. Povilas Jasunas turės sau pėdinį.

Frie to reikia priminti, kad jau gerokas laikas kaip negalauja Antanas Buivydis. Jis visados su žagariečiais dalyvaudavo, bet dabar nebepajėgia. Linkiu šiems geriems žagariečiams geros sveikatos.

R. Š.

Sekmadienį Joniškiečių Kliubo Susirinkimas

Piknikas Davė Pelno.

Sekmadienį, rugsėjo 14 d., įvyks reguliaris mėnesinis susirinkimas, Hollywood svet., 2417 W. 43 St. Pradžia 1:30 val. popiet.

Prašoma visų narių susirinkti, nes yra daug svarbių reikalų išspręsti. Rengimo komisija išduos raportą, apie įvykusį pikniką, rugpiučio 17 d., Jurgio Spaičio darže, Willow Springs, Ill., kuris berods, kliubui davė gražaus pelno.

Prašome narių atsivesti nors po vieną naują narį įsirašyti kliuban.

—B. Vaitekunas, rašt.

Šerifas... Kalėjime

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

Canton, Ill. šerifas Bob Cook tapo suimtas ir uždarytas kalėjiman už girtuokliavimą ir važiavimą miestelio gatvėmis 90 mylių į valandą greičiu. Su juo "baliavojo" ir du kalėjimo tarnautojai.

Tavern Pale Alų Daro Chicagiečiai

Samdo Darbui Chicagiečius Vyrus ir Moteris.

Nežiurint karo ir pakrikimo Europos pirklybos, Tavern Pale alaus vartotojai yra užtikrinti, kad jie turės puikų importuotų Bohemijos apynių skonį dar ilgą laiką.

Sandėliai Saazer Seal apynių, importuotų pirma negu laivų keliai tapo uždaryti normaliam trafikui, randasi Atlantic Brewing Co. sandėliuose ir užtikrina alstrų Tavern Pale gerumą daugeliui ir daugeliui ateities mėnesių.

Saazer Seal besėkliai apyniai yra pripažinti aludarių visame pasaulyje, kaip geriausi apyniai, kuriuos pinigai gali pirkti, o darnus jų sujungimas su tos pačios parinkties naminiais apyniais padaro skonį, kuriam vieni naminiai apyniai negali prilygti.

Daug pastangų dėta pagaminti šioj šaly apynius iš Saazer parinkties. Tačiau, nors jie stovi arti originalių metus ir kitus, po trijų metų jie praranda dalį savo delikatnumo; to delikatnumo, kurį suteikia jų tikrosios tėvynės klimatas. Kaip ir gerosios vynuogės, apyniai reikalauja savo gimtinės aplinkumos charakteringoms savybėms.

Lederer šeimos produktai visuomet buvo garsus delikatnu skoniu. Tavern Pale įmonės steigėjai pradėjo biznį čia 1873 metais ties 1010 Milwaukee Ave., atvykę Chicagon iš Bohemijos.

Neužilgo po to, kai jie pradėjo biznį, jie nupirko Pfeiffer Weiss Alaus daryklą, kurią jie operavo iki 1914 m. Tai buvo metai, kai jie tapo savininkais North American Brewing Co., kuri darė Canada Extra Pale ir Bohemian Beer, taipgi Malt Tonic —iki prohibicijos laikų.

Kaip pasidarė aišku 1932 m., kad prohibicija greitai pasibaigs, bravoras buvo visiškai permodeliuotas, o kai alus sugrįžo 1933 metais, kompanijos vardas tapo pakeistas į Atlantic Brewing Co., kurios prezidentu dabar yra pirmojo steigėjo sunus, Harold Lederer.

Vėl 1937 ir 1938 metais padarytas platus permodeliavimas, ir nauja darykla ir sklepai buvo pastatyti. Pusė miliono dolerių išleista šiam projektui įvykdyti.

Atlantic Brewing Co. turi 75 trokus gatvėsė, aptarnaujančius kostumerius 6 dienas kas savaitė. 40 vyrų samdoma kaip sėlsmanų ir patarnautojų. Kiti 125 vyrai dirba įmonėje. Atlantic Brewing Co. priklauso Chicagos žmonėms ir samdo Chicagos vyrus ir moteris, kurie išleidžia savo pinigus Chicagoje.

Nuo 1933 metų Atlantic Brewing Co. įmokėjo daugelį tukstančių dolerių į Federalę ir Illinois valstijos iždines taksais. —Sk.

Morning Star Kliubo Išvažiavimas Rugsėjo 14

Ir Šimet Keps Visą Aviną

NORTH SIDE. — Morning Star kliubiečiai visomis pajėgomis ruošiasi piknikui į Jefferson miškus. Jie rugsėjo 14 sekmadienio 10 val. ryto keps aviną. Jis bus nepaprastai paruoštas. Šį aviną keps Morning Stariečiai specialistai kepėjai. Valgydami, sako, visi gerėsis ir daugiau reikalaus. Apart užkandžių, bus ir gėrimų ir muzika.

Tad narius ir publiką širdingai kviečia atvykti į Jefferso miškus, o ten visus pasitiks rengėjai. Bukit visi ir visos, nes ir aš busiu.

—Jusų Ona.

Chicagos Draugijų, Kliubų Valdybos 1941 Metams

AMERICAN LITHUANIAN CITIZEN'S CLUB—Political and Beneficial of the 12th Ward, Chicago, Illinois — VALDYBA 1941 METAMS: K. Sova—pirm., 4060 S. Maplewood Ave.; F. Jakaviče—vice-pirm., 2857 So. Emerald Av.; Paul J. Petraitis—nut. rašt., 812 W. 33rd St.; Lucille S. Dagis—turto rašt., 2902 W. Pershing Rd.; Larry Lubiki—kontr. rašt., 2804 W. 45th St.; E. Rimeikis—kasos glob., 2444 W. Pershing Rd.; J. Balnis—kasierius, 2910 W. 40th St., tel. Lafayette 6927; Parengimų Komisija: G. Green, M. Kairienė, D. Dauskurdienė; A. Miller—teisėjas, 4258 So. Western Ave.; Dr. T. Dundulis—Dr. kvotėjas, 4157 Archer Ave., tel. Virginia 0036. Susirinkimai atsibuva kiekvieno mėnesio 3 sekmad., Hollywood svet., 2417 W. 43rd St. Į Kliubą priimami vyrai ir moterys nuo 16 iki 45 metų amž. lygiomis teisėmis ir mokestimis.

L. ŽAGARIEČIŲ KLIUBO VALDYBA 1941 METAMS: P. Arlauskas—Pirm., 2109 N. Cleveland Ave.; A. Niprikas—Pirm. pagelb., 1303 S. Pulaski Rd.; J. Keturakis—Nut. rašt., 1525 S. 51st St., Cicero, Ill.; Stella Gasper—Fin. rašt., 3338 S. Emerald Ave.; E. Ramašauskienė—Kontrolės rašt., 1218 So. Independence Blvd.; St. Niprikas— Kasierius, 3824 Deodor St., Indiana Harbor, Ind.; Kasos globėjai: J. Balakas, 1414 So. 49th Ct., Cicero, Ill, Alfons Masiulis, 3252 So. Halsted St.; B. Gurskienė—Koresp., 3252 So. Halsted St.; K. Balchunas—Maršalka, 3521 W. 38th Pl. Susirinkimai laikomi vieną kartą į mėnesį, kas ketvirtą sekmad., pirmą valandą popiet, Hollywood svet., 2417 W. 43rd St.

AR JIESKAI DARBO?

SKAITYK KASDIEN NAUJIENAS IR TEMYK SKILTIS

"REIKIA DARBININKŲ"

Lietuviai taipgi perka ir parduoda ir progas sužino tiktai per

NAUJIENAS

1739 South Halsted Street, CHICAGO, ILL.

Taisykite Savo Namus Pakol Viskas Atpigę

Jeigu neturite pinigų, kreipkis į Naujienų spulką,—gausi paskolą ant ILGŲ METŲ.

1739 So. Halsted St.
CHICAGO, ILL.

ALMA EMMA MATZAITIS

Persiskyrė su šiuo pasauliu rugsėjo 9 d., 1941 m., sulaukus 20 metų amžiaus.

Paliko dideliame nuliudime motiną Evą Matzaitienę, seserį Anną Matzaitis, gimines, draugus ir pažįstamus.

Kunas pašarvotas namuose, 3652 So. California Ave.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, rugsėjo 13 d., 1:30 val. popiet, iš namų į Peace Luthéran parap. bažnyčią, 43rd ir California, kurioje atsibus gedulingos pamaldos už velionės sielą, o iš ten bus nulydėta į Concordia kapines.

Visi a. a. Alma Emma Matzaitės giminės, draugai ir pažįstami esat nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliudę liekame:
Motina, Sesuo ir Giminės.

Laid. Direkt. Lain and Son
Tel. WENtworth 0025.

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramus į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams
3316 So. Halsted Street
Tel. YARDS 7368

URBA Gėlės Mylintiems Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms, Papuošimams
GELININKAS
4180 Archer Avenue
Phone LAFAYETTE 5800

CLASSIFIED ADVT.

PERSONAL
Asmenų Ieško

PAIEŠKOJIMAI

Paieškau draugių: Katrės Jankaitės (po vyru pavardės nežinau) iš kaimo Mikalajavo, Skriaudžių parap. Koki 25 metai atgal gyveno Niagara Falls, N. Y.

Taipgi paieškau Magdės Kuklierytės iš kaimo Grigaliunų, Skriaudžių par., gyvenusios Niagara Falls, N. Y.

Atsišaukusioms joms pačioms ar kitiems pranešusiems jų adresus, labai busiu dėkinga.

Mare Kažakevičiutė-Valtulonienė, 60 Madion St., Hartford, Conn.

SUSIRINKIMAI

ROSELANDO MOTERŲ KLUBO mėn. susirinkimas įvyks rugsėjo 11 d., 7:30 val. vakaro Darbininkų svet., 10413 So. Michigan Avenue. Prašome visų narių butinai atsilankyti, nes daug svarbių reikalų turėsime svarstyti. **—Valdyba.**

DR-STĖS TAUTIŠKA GARSUS VARDAS LIET. IR LIETUVAIČIŲ VALDYBA 1941 METAMS: Pirmininkas— Peter Okockis, 2539 W. 46 Pl.; Pirm. pagelb. — St. Vaitikaitis, 3508 W. 61st St.; Nut. rašt.—J. Yuskenas, 2547 W. 45th St.; Fin. rašt.—Bruno Judeikis, 4512 S. Wood St.; Ižd.—P. F. Pikturna, 1425 W. 45th St.; Kasos glob.: Frank Wenskus, 2639 W. 43rd St., Ant. Ivonaitis, 5542 S. Talman Ave.; Trustee — J. Yuškenas, 2547 W. 45th St.; Ligonių apiekunas —A. F. Czesna, 4501 S. Paulina St.; Anna Pikturna 1425 W. 45th St.; Maršalka — J. Yucikas, 4624 S. Mozart St.

KEISTUČIO PASALPOS KLUBO VALDYBA 1941 METAMS: Jos. Sholteman—Prezidentas, 4508 S. Francisco Ave.; J. Stulgaitis — Vice-prez., 1531 So. 50th Court, Cicero, Ill.; Helen Chapas—Prot. rašt., 2441 W. 45th Place; Dr. F. A. Zubas—Finansų rašt., 4276 Archer Ave.; Dr. M. T. Strikol—Klubo gydytojas, 4645 So. Ashland Ave., Tel. Prospect 1930; Paul J. Ridikas—Iždininkas, 3354 So. Halsted St.; Lucille S. Dagis—Kontrolės rašt., 2902 W. Pershing Rd.; Nellie Viršila—Kasos Globėja, 3435 So. Wallace St.; Frank Jakavičia—Kontrolės komisijos pirm., 2857 So. Emerald Avenue; Michael R. Kazunas — Klubo legalis patarėjas, 69 West Washington St., Tel. Central 0592.

D. L. K. VYTAUTO DRAUGIJOS VALDYBA 1941 METAMS: Pirm.—Thomas Janulis, 3430 S. Morgan St.; Pirm. pagelb.—J. Maziliauskas, 3259 So. Union Ave.; Nut. rašt.—P. Killis, 3347 South Lituanica Ave.; Finansų rašt.—Antanas Maziliauskas, 6135 So. Rockwell St., Chicago, Ill.; Iždininkas—Frank Bakutis, 2603 W. 69th St.; Kontrolės rašt.—Adam Bužinskas; Apiekunas iždo—J. Dimša; Maršalka—K. Visockis; Atstovas į Chicagos Lietuvių Auditoriją—Mart. Z. Kadziauskas; Prižiurėti sergančius narius —P. Augustinas, 656 W. 35th St. Susirinkimus laiko kas trečią antradienį kiekvieno mėnesio.

MORNING STAR KLIUBO VALDYBA 1941 METAMS: Prm.—Antanas Shimkus, 3123 Lyndale Ave.; Vice-pirm.—A. Sobol, 1927 N. California Ave., tel. Armitage 4290; Rašt.—M.Chepul, 3327 LeMoyne st., tel. Spaulding 7903; Ižd. kas.—L. Striupas, 3636 North Ave., tel. Spaulding 0745; Fin. rašt.—B. Rogers, 2345 N. Kedzie Ave., tel. Spaulding 3180; Kas. glob.—A. Lungevicz, 1814 Wabansia Ave., tel. Humboldt 2285; Kas. pagelb. — S. Buneckis, 3327 Le Moyne St., tel. Spaulding 7903; Maršalka — A. Kuprevičia, 3448 Le Moyne St. Susirinkimai atsibuna kas pirmą ketvirtad., Grigaičio svet., 3800 W. Armitage Avenue.

ASSOCIATION OF LITHUANIAN PROPERTY OWNERS OF BRIDGEPORT, VALDYBA 1941 METAMS: John Bagen — pirm., 3442 S. Union Ave.; Kazimieras Visockis—vice-pirm., 2931 South Emerald Ave.; S. Kunevičius — nut. rašt., 3220 S. Union Ave.; D. Gulbinas—fin. rašt., 3144 So. Wallace St.; P. Balsis—iždininkas, 5653 So. Throop St.; J. Motiejunas—kontr. rašt., 3400 South Halsted St.; L. Leudanskis—maršalka, 3130 South Halsted St. Ši Draugija laiko susirinkimus kas mėnesį pirmą trečiadienį, 7:30 v. vak., Chicagos Lietuvių Auditorijoj, 3133 So. Halsted St.

JAUNŲ LIETUVIŲ AMERIKOJE TAUTIŠKAS KLIUBAS VALDYBA 1941 METAMS: Juozapas Ruta—pirm., 3141 So. Halsted St.; Petras Viršilas—vice-pirm., 3432 So. Wallace St.; Stanislovas Kunevičius—nut. rašt., 3220 So. Union Ave.; Felix Kasper—fin. rašt., 3534 So. Lowe Ave.; Juozapas Balčiunas—iždininkas, 3200 So. Lowe Ave.; Walter Dulevičius—kontr. rašt., 8728 Harper Ave.; Martinas Pienis—iždo globėjas, 3202 So. Emerald Ave.; Kazimieras Valaitis—ligonių prižiurėtojas, 3350 So. Union Ave.; Povilas Petraitis —korespondentas, 812 W. 33rd St. Susirinkimai įvyksta kas mėnesį pirmą penktadienį, 7:30 val. vak., Chicagos Lietuvių Auditorijoj, 3133 South Halsted St.

HELP WANTED—FEMALE
Darbininkių Reikia

OPERATORS, PATYRUSIOS vyriškus bath robes siuti. Sekcijų darbas, geras mokestis, pastovus darbas.
CHICAGO DURO ROBE MANUF. CO.
539 So. Franklin. Antras aukštas.

MERGINA NAMŲ DARBUI. Nereikia skalbti. Vakarais eina namo. Užaugę. $8. Harris, 301 Central, COLumbus 8782.

RANKINIAI LASTERS. Kreipkitės į čeverykų dirbtuvę.
4444 W. Roosevelt.

MERGINA, MOTERIS, 18 — 50, bendram namų darbui. Keturi šeimynoje, smagus namas, savas kambarys. $8. HOLlycourt 0412.

BENDRAS NAMŲ DARBAS, gera alga, nereikia skalbti. Paprastas virimas. Kreipkitės po 6.
WITT, 1436 Cuyler Ave.

OPERUOTOJOS, SINGLE needle power machines. Geriausios ratos už šmotų darbą. Pastovus darbas. Dieną arba naktį. Mes mokiname jus. Kreipkitės 4-me aukšte. 624 W. Adams.

STAYER OPERUOTOJOS. Patyrusios. Bierdeman Paper Box Co. 606 N. Oakley Blvd.

HELP WANTED-MALE-FEMALE
Darbininkų-Darbininkių Reikia

FINIŠERIAI MOLDINGUI ir paveikslų rėmams. Geras mokestis, pastovus darbas.
CENTURY MIRROR
1521 West 35th St.
Matykite Mr. Waldsmich.

VYRAS DIRBTI FARMOJE. Mergina dirbti restorane ir tavernoje kaip veiterka.
Willow Springs 1082.
BLUE GOOSE TAVERN
1 blokas vakaruose nuo Keane, ant Archer.

REIKALINGAS BARTENDERIS, vyras ar moteriškė. Kalbėti gerai lietuviškai ir angliškai. Gyventi vietoj ar išeiti. Geras mokestis.
6908 So. Western Avenue

HELP WANTED—MALE
Darbininkų Reikia

SPAUSTUVEI REIKALINGAS DARBININKAS, mokąs linotype ir rankų darbą. Tuoj atsiliepkite. Box 2521. 1739 So. Halsted St.

VAIKINAI pasiuntiniai, pastovus darbas. Kambarys 44. Ajax Photo Printing, 39 W. Adams St. Harrison 2868.

REIKALINGAS PATYRĘS Ukio darbininkas arba vedę žmonės, dirbti farmoje. Alga mėnesinė arba metinė. Box 2539. 1739 So. Halsted St.

REIKALINGAS DARBININKAS restoranui ir tavernai. Gyventi vietoj. Paliudymai.
GEORGE'S CAFE
3465 So. Morgan.

REIKALINGA STALIORIŲ ir pagelbininkų į baldų dirbtuvę.
2267 Clybourn Ave.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

PARDAVIMUI GROSERNĖ ir marketas. Parduodame su paaukojimu, nes turime kitą biznį.
5718 S. KEDZIE.

PARSIDUODA APTIEKA, išdirbta per ilgą laiką. Gera proga su mažu investmentu pasidaryti pinigų į trumpą laiką.
Box 2540. 1739 So. Halsted St.

FURNITURE-FIXTURE FOR-SALE
Rakandai ir Įtaisai Pardavimui

PARDAVIMUI
Ledaunė ir ledui mašina, slicers, cash registeris ir mėsai malti mašina. Atsišaukite NORmal 8645, 6030 So. Union Ave.

SCHOOLS AND INSTRUCTIONS
Mokyklos ir Pamokos

IŠMOKIT ŠIŲ DIENŲ AMATĄ! Dėmesio, Vyrai ir Berniukai!
Ar ieškote gero darbo, didesnių progų, daugiau pinigų, pastovaus darbo? Savam užtikrinimui išmokite welding, kaip amatą. Geras mokestis welderiams, šalis reikalauja welderių apsaugos darbui. Kiekvienas mokinys mokinamas individualiai.
Pradėkite bet kuriuo laiku. Mes tikrai mokiname jus. Šią mokyklą valdo ir operuoja patyrę welderis. Didelis reikalavimas welderių. Dienos ir vakaro pamokos, užsimokate dalimis, kaip jum parankiau. Atsilankykite, telefonuokite ar rašykite
NATIONAL WELDING SCHOOL
5428 S. Ashland Ave.
Phone Prospect 0056

REMKITE TUOS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

REAL ESTATE FOR SALE
Namai-Žemė Pardavimui

PERKAM, parduodam ir mainom namus, lotus, farmas ir biznius. Turime didelį pasirinkimą namų pirkti už cash arba mainais. Norintį pirkti ar mainyti, dėl greitesnio patarnavimo šaukite:
PAUL M. SMITH & CO.
REAL ESTATE — LOANS— INSURANCE
4631 S. Ashland Ave.
Tel. YARDS 1001.

5 APARTMENTAI, 3 ir 2 kambarių. Visuose privatinės maudynės, štymo šilima. Naujas aliejinis šildytuvas, 2 karam garažas, arti mokyklų. Pajamų $1,898. Kaina $4,750.
5044 S. Princeton.

BARGENAS: 2-flatis, apšildomas. Geriausias kampas Marquette Parko sekcijoje. 3 karam muro garažas. Beismentas taipgi galima parenduoti. Telefonas Calumet 2520.

PARDAVIMUI 3 FLATŲ muras, 7 kambariai. Štymo šilima, moderni refrigeracija, arkos durys, ąžuolo trimas. Puikus, gerai užlaikomas. Metinės pajamos $1,476. Kaina $6,000. 5741 Princeton. Englewood 1025.

FINANCE AND LOANS
Finansai ir Paskolos

PASKOLOS
GREIT IR PIGIAI
ANT 1-MŲ MORGIČIŲ
Mėnesiniais atmokėjimais
MUTUAL FEDERAL SAVINGS and LOAN ASSOCIATION of CHICAGO.
2202 W. Cermak Rd.
BEN. J. KAZANAUSKAS, Sec.
Turtas virš $1,000,000.00.

2-FLATIS, 5—6 ir beismente kambariai. Garažas, štymas. $8,000. 4149 W. End, Nevada 3071.

FARMS FOR SALE
Ukiai Pardavimui

PARDAVIMUI 110 geriausių akrų, akrai vaisių farmoje, pietų vakarų Michigane. Pilnas modernus įrengimas. Savininkas Earl Spaulding, Berrien Springs, Mich.

120 AKRŲ GENERAL ir gyvulių farma pas Oceana Co. 20 akrų miško; upelis; lygi, dideli, pakankami trobėsiai. 50 metų vienas savininkas. Geras investmentas. $4,500. HANSON-OSBORN, REAL ESTATE, Hart, Michigan.

20 MEDŽIAIS apaugusių akrų. Puiki vieta piknikams, 131-ma Archer. 1 akras ant Archer Ave. Privatus savininkas. Fred Smitty, 123rd Archer, Lemont, Ill.

72 AKRAI. 75 MYLIOS Chicaga, vasarai namelis, židinys, — elektra, tekantis šulinys. Siulo ramumą. ½ mylios nuo kelio. 2 mylios į kaimą. Iroquis upė teka per ukį, 25 akrai dirbamos. 47 miško.
E. C. HENRY,
Rensselaer, Ind.

50 AKRŲ FARMA. 20 mylių vakaruose nuo Racine, ant Wis. vieškelio 20. ½ mylios Rochester kaimas. Ideali pienui ar vištoms, didelė barnė, sailas, vištininkas, modernus 9 kambarių namas, trobos pirmos klasės stovy. Parsiduoda dėl senatvės. Norėdami informaciją rašykite: Frank Smetana, Box 134, Rochester, Wis.

118 AKRŲ. 2 MYLIOS nuo biznio srities. Three Rivers. Miesto ugniagesių apsauga. Gera žemė, trobėsiai. 6 kambarių namas, elektra, tekantis vanduo, toiletas. Kaina $5,700. Išmokėjimai.
O. H. LIMPUS,
Brokeris, Three Rivers.

PARDAVIMUI MAŽOS, viduti niškos, didelės farmos. Ežero nuosavybė Lake Delavan — Lake Geneva apylinkėje. Geros vertybės.
JAMES J. BUCKLES,
Delavan, Wis.

ANIMALS—DOGS—BIRDS—PETS
Gyvuliai—Šunys—Paukščiai etc.

ŽEMIAUSIOMIS KAINOMIS GIEDANČIOS KANARKOS
Papugos, Love Birds, Tropikų Žuvys, Šunys. Geros klėtkos, pritaikytos paukščiams ir vaistai.
NEW CITY PET SHOP
5120 So. Ashland Ave.
Tel. Hemlock 7673.

WHOLESALE FURNITURE
Rakandai ir Įtaisai Pardavimui

MOKĖDAMAS CASH— už rakandus, sutaupysi nuo 40 iki 60%. Mes pristatome bile kur. Pasaukite ar rašykite dėl daugiau informacijų. Vien tik nacionaliai žinomi daiktai randasi pas mus.
ALISAUSKAS, SUNUS,
6343 So. Western Ave.,
Chicago, Ill. Tel. REPublic 6651

Pirkite tose krautuvėse, kurios garsinasi "NAUJIENOSE"

Valdžios Atstovai Pranašauja Keturių Metų Karą

"Našta Bus Labai Sunki, Darbo Daug"

Amerika ruošiasi ilgam, dideliam ginklavimo programui, kuris gali užtrukti ne metus ir ne du, bet tris ir keturius, nes tiek gali užtrukti karas. Našta bus labai sunki ir darbo neapsakomai daug.

Tokį pareiškimą smulkiems pramonininkams užvakar vakare padarė Stanley Adams, valdžios ginklų administracijos (OPM) atstovas. Jisai kalbėjo tų biznierių konferencijoje, kuri įvyko Civic Operos rumuose. Dalyvavo apie 3,500.

Kitas atstovas, J. L. Overlock pareiškė, kad valdžia deda pastangas taip išskirstyti žaliavas ir substitutus, kad jų pakaktų visoms dirbtuvėms, nežiurint dydžio, bet kol persitvarkymas eis, aišku, bus tokių, kurie nukentės.

Smulkųs pramonininkai gavo užtikrinimą, kad jiems teks kariški kontraktai. Jie buvo raginami mažinti gamybą daiktų, be kurių žmonės gali apsieiti, ir gaminti daugiau produktų, kurie yra reikalingi ginklams.

Moterys Kaltino, Už Tai Kaltinimai "Nelegalųs"

Armour Co. Ginasi

Armour and Co., advokatai įteikė federaliam teismui pareiškimą, kad firmai keliami kaltinimai dėl kainų kontroliavimo nėra legalųs, nes juos išnešė džiurė, kurioj buvo 11 moterų. Moterys gi "neturinčios teisės džiurėse tarnauti".

Armour ir kitos didelės mėsos firmos yra kaltinamos suokalbiavimu iškelti kiaulienos ir avienos, taipgi kumpių kainas Velykų šventėms.

Reikalauja Įvesti Viešus Ambulansus Sužeistiems

Sužeistųjų Priežiura "Bloga" Chicagoj.

Illinois Federation of Women's Clubs vakar priėmė rezoliuciją, kurioje rekomenduoja miesto valdybai įvesti viešą ambulansų patarnavimą, kad duoti geresnę ir greitesnę pagalbą sužeistiems nelaimėse.

Federacija sako, kad New Yorkas turi 128 ambulansus, kurie skubiai nuveža sužeistus į ligonines ir tokiu budu daugelį jų išgelbsti nuo mirties.

Chicagoje kai kada sužeisti žmonės išguli gatvėse valandas kol juos nuveža į ligonines.

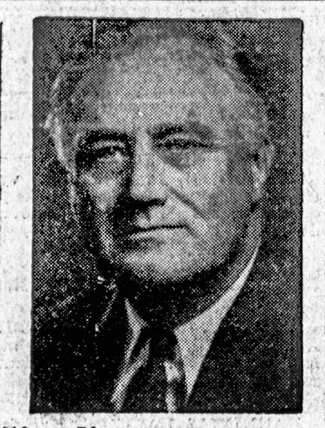

Šiandien Roosevelto Kalba

Visos didžiosios Chicagos stotys (WBBM, WMAQ, WGN ir WCFL) šįvakar transliuos labai svarbią prezidento Roosevelto kalbą nuo 9:00 vakare (Chicagos laiku) iki 9:25.

Svarbus Nuosprendis Dėl Sales Taksų

Reikalauja taksus įtraukti į kainą

Cook apskričio teisėjas F. B. Allegretti nusprendė, kad krautuvininkai privalo įtraukti "sales" taksus į parduodamų prekių kainą, o ne pridėti taksus atskirai.

Tas reiškia, kad krautuvininkas ateityj už parduodamą daiktą ims, sakysim 26 centus, vietoj 25 centų, ir vieną centą taksų, kaip dabar daro.

Pirkėjai gali nukentėti

Toks taksų slėpimas ir kainos pakėlimas duoda krautuvininkams galimybę susirinkti daugiau taksų negu taksus skaičiuojant atskirai.

Nuosprendį dar turės patvirtinti Illinois aukščiausias teismas.

Teisėjas jį išnešė byloje, kurią užvedė People's Drug shop, 3210 Oak Park avenue, Berwyne.

Sužeidė Keturis Jaunus Lietuvius

Iš Vestuvių į Ligoninę

Iš Vedos ir Joseph Bergailos vestuvių išvykus namo, prie 39 ir Western keturi jaunuoliai buvo sužeisti auto nelaimėje. Auto vairuotojas ir su juo greta sedėjusi panelė mažai nukentėjo, bet gale sėdėjusieji Albert Ruzgus su p-le Violet Šimkus skaudžiai nukentėjo.

Ruzgui sužalojo veidą, o Šimkiutei sužalojo veidą ir palaužė koją. Violet tėveliai Frank ir Marcella Šimkai užlaiko taverną, 4314 Archer avenue. Violet Šimkiutė dabar dar tebėra Šv. Antano ligoninėje. —*Jusų Ona.*

Audra Chicagoj Padarė Daug Žalos

Išvartė daug namų, medžių

Audra, kuri užvakar užklupo Chicago ir priemiesčius, padarė labai daug žalos.

Daugiausiai nukentėjo LaGrange, kur didžiulė Electro-Motive dirbtuvė prie 55-tos buvo priversta sustabdyti darbą. Hinsdalę buvo užtvinęs, o Willow Springsuose negalėjo veikti policijos radio stotis.

Ciceroj, LaGrange ir kitur telefonų susisiekimas buvo sutrukdytas.

Prie Lyons ir kituose priemiesčiuose vėjas nunešė daug stogų, išvartė medžių ir kelis namus apgriovė.

Sovietų Lakunai Chicagoje

Rusų karo misijos nariai

Kelyje iš Seattle, Wash., į Washingtoną, D. C., Chicagoj trumpam laikui buvo sustoję keturi sovietų lakunai, atvažiavę specialiai karo misijai į Jungtines Valstijas. Jie yra, A. B. Lumashev, G. Baidukov, abu pulkininkai aviacijoje, ir lakunai I. I. Cherevichny ir A. Padolko. Jie keliavo U. S. keleiviniais lėktuvais.

Reporteriai bandė išgauti iš jų "intervių', bet aviatoriai atsisakė kalbėti.

Šiandien Laidoja J. Vietorį

Iš koplyčios ad. 1006 West 59th street, šįryt 9-tą išlydimas chicagietis Jonas Vietoris, miręs šios savaitės pabaigoje. Po pamaldų St. Martin bažnyčioj bus nulydėtas į St. Boniface kapines. Paliko žmoną Elizabeth L. Vietorienę ir sunų Petrą.

Prašo Pagalbos

Šerifas ruošiasi išmesti chicagiečius Larsen'us ir jų septynių sunų šeimyną, iš buto ad. 6240 Kenwood avenue. Larson esąs bedarbis, gaunąs tik $22 mėnesiui pašalpos, todėl negali nuomos užsimokėti. Jis tiki, kad gal atsiras kas jam darbą duotų, kad galėtų kitą butą susirasti ar užsilikusių nuomą užsimokėti.

Žydi Tik Naktį —

Garfield Parko konservatorijoj vakar vakare pražydo "cereus" veislės kaktusas. Augmuo tuo įdomus, kad jisai žydi tiktai naktį. Konservatorija bus atdara publikai šiandien iki vidurnakčio. Įžanga nemokama.

NACIŲ PAVERGTŲ ŠALIŲ LYDERIAI KALBA PER RADIJ¼

Rugsėjo 1 d., antrojo pasaulinio karo metinių proga, Columbia Broadcasting System transliavo specialę programą iš Londono, kurioje kalbas pasakė daugumos nacių pavergtų šalių lyderiai. Šiame paveiksle, nuimtam CBS studijose, Anglijos sostinėje, matosi: (Iš kairės dešinėn) Jan Masaryk, Čekoslovakijos užsienio reikalų ministras; Charalambos Simopoulos, Graikijos ministras Londone; Norvegijos karalius Haakon; CBS atstovas Londone, Edward R. Murrow; Hubert Pierlot, Belgijos premjeras; Anthony Biddle, J. V. ambasadorius; Brendan Bracken, Anglijos informacijos ministras; Gen. Sikorski, Lenkijos premjeras; Pieter Gerbrandy, Olandijos premjeras ir Joseph Bech, Luxemburgo užsienio reikalų ministras.

5 Metai "Butlegeriui"

42 metų Charles Corona, 5040 Princeton avenue, buvo "butlegeris".

Jisai pakliuvo.

Federalis teisėjas nuteisė jį penkiems metams kalėjimo, paskyrė $1,300 pabaudos, ir dar pridėjo $500 už taksus, kuriuos jisai nesumokėjo už pagamintą ir parduotą alkoholį.

Į Streiką Išėjo Saldainių Firmos Darbininkai

Reikalauja Algas Pakelti 15c

Vakar sustreikavo apie 340 darbininkų Johnson Candy Company dirbtuvėje, adresu 341 W. Superior street.

CIO United Bakery and Confectionary Workers unija reikalauja pakelti algas 15 centų valandai, pripažinti uniją ir duoti apmokamas atostogas.

Firma dabar moka minimum 35 centus moterims, 40 centų vyrams.

Nubaudė Biznio Agentą

Miesto teisėjas McCarthy paskyrė $100 pabaudos William Bibby, Auto Livery Chauffeurs ir Taxicab Drivers unijos biznio agentui. Jisai buvo apkaltintas sumušimu nario Furlin Thomas, 1240 Moore avenue kuris užsiliko su duoklėmis. Teisėjas taipgi paskyrė $1,000 taikos kaucijos.

Pullman Didins Dirbtuvę

Valdžia paskyrė $285,152 padidinti savo dirbtuves Chicagoje, kur gamins dalis karo lėktuvams. Pirmiau Pullman tam pačiam tikslui gavo $1,110,000.

"Kiaulių Oblava" Southsidėje

Prie Archer ir Major didelis ukininko trokas apvirto susikulęs su kitu automobiliu. Troke buvę 70 kiaulių žviegdamos ne savo balsu išbėgiojo į visas puses. Apylinkės gyventojai 63 sugaudė, bet 7-ios dar laisvėj. Policistams nusibodus jas gaudyti, jie pareiškė, kad kas kiaules sučiups, tas galės jas pasilaikyti.

Troko vairuotojas Arthur Damewood iš Monmouth, Ill., važiavo į skerdyklas.

Jis Gyvens 100 Metų —

Gavęs širdies ataką namie sukrito 81 metų senelis Samuel Beckwith, 6200 North Claremont avenue. Ugniagesiai jį atgaivino su pulmotoru.

Atgavęs žadą, senelis padėkojo ugniagesiams ir tarė, kad "tai buvo niekis" — ta ataka, nes jis žino, kad gyvens 100 metų.

Apiplėšimas Nepasisekė

Keturi banditai vakar dieną bandė apiplėšti Hamilton Currency Exchange biurą, ad. 6958 Wentworth avenue. Jie betgi turėjo bėgti be grobio, kai įstaigos savininkas L. T. Blount pradėjo šaudyti revolveriu, o vienas tarnautojas atsuko ašarinių dujų aparatą. Atrodo, kad vienas piktadaris buvo sužeistas. Jie pabėgo automobilyj, kuriame laukė penktas gaujos narys.

Įstaigoj buvo keli tukstančiai dolerių.

Suspendavo Tris Policistus

Chicagos policijos komisionierius Allman vakar suspendavo seržantą John Lynch ir du patrolmenus, Cornelius Collins ir Thomas Carey, visus iš Racine avenues. Priežastis neskelbiama.

Kad Kareiviams Butų Šilta —

U.S. armijos Chicagos distriktas vakar užpirko 407,790 tonus anglių kareivinėms apšildyti. Kontraktus gavo 24 anglių firmos, 8-ios jų Chicagoje. Anglys kainuos $1,423,744.

AUTOMOBILIŲ NELAIMĖS

Užmušė Tris Žmones

Vakar ir užvakar žuvo:

21 metų Carl E. Tontsch, 4598 Cleveland avenue, Gary, prie Ridge Road ir Jefferson street, (jis buvo plieno darbininkas).

28 m. Harold Taylor, iš Louisville, Ky., prie 55 East 49th street, Chicago, ir

22 m. kareivis Leonard Jarecki, 2228 N. Seeley ave., prie Camp Polk, La.

Nubaudė "Dvasiškį" Užsimokėti $100

Miesto teisėjas Caplan nubaudė $100 ir kaštais mažos sektos dvasiškį Rev. Stanley Lund, iš Des Plaines, Ill. Jisai prisipažino, kad viliojo merginas į savo automobilį ir jas bučiavo, "nes jam buvo jų gaila."

Nori Išgelbėti — Mirties Bausmei

Daktarai apskričio kalėjime deda dideles pastangas išgelbėti nuo mirties sunkiai sergantį kalinį John Henry Brown. Ligoniui betgi nelabai rupi ar jis pasveiks ar ne. Mat, lapkričio 21 d., jis turės mirti kalėjimo elektros kėdėj už žmogaus nužudymą.

Traukia Tėvus Teisman

Kaimynams įskundus policija areštavo chicagiečius Dewey Carter, 43, 2717 W. Washington, ir jo žmoną Dorothy. Sako, kad jie ištisomis naktimis palikdavo savo 11 mėnesių kūdikį be priežiuros, o patys išeidavę "baliavoti".

Apie "Nelaimę", Kurios Visai Nebuvo

M. Senko Atitaiso Korespondento Pranešimą.

Rugsėjo 4 d. Naujienose ilpo žinutė apie Roselando Lietuvių Kulturos draugijos pikniką. Toje žinutėje apart kitko pasakyta, kad "teko nugirsti, jog parvažiuojant iš pikniko, susikulė dvi mašinos, kurių vieną valdė musų pikniko vedėjas M. Senko."

Buvau apsilankęs pas M. Senko pasiteirauti apie jam įvykusią nelaimę. M. Senko pasakė, kad nieko panašaus nebuvo ir jisai nežinąs kokiu tikslu korespondentas taip rašė. Nebuvo nei mažiausio mašinų užgavimo. —*N.*

VAKAR CHICAGOJE

● **Nuodų išgėręs mirė 78 metų chicagietis, Julius Lehr, 2938 North Sawyer avenue.**

● Šeštadienį Chicagon vizitui atvyks Luxemburgo kronprincas John ir Pierre Dupon, to krašto premjeras. Luxembourgą dabar turi okupavę vokiečiai.

● **Įkritusi į duobę tės 3849 Odell avenue, prigėrė 3 metų mergaitė Patricia Deffoy, 3823 Odell. Po užvakarykščios audros duobė buvo pilna vandens.**

● "Have a Heart" rinkliava pirmadienį davė $55,000 įplaukų įvairioms Chicagos labdaringoms organizacijoms. Rinkliava rengiama kartą į metus.

● **Du jauni chicagiečiai, neseniai paroliuoti iš Pontiac kalėjimo, vėl yra už grotų. Martin Stromberg buvo nuteistas 50 metų, o Richard Berg — 18 metų kalėti už nužudymą garažo sargo Henry Kremholtz, laike apiplėšimo Rogers Parke per Labor Day šventes.**

● Per rugpiučio mėnesį 151-nas jaunas chicagietis įstojo savanoriais į U. S. marinus.

● **Iš buto adr. 1241 Carmen, piktadariai išnešė kailinį paltą vertą apie $3,000. Jis priklausė chicagietei Mrs. Harry Keenan.**

● Valstija pašalino iš pareigų 22 vieškelių policistus-demokratus, kuriuos buvo pasamdžiusi pereita administracija.

● **Lincoln Parke vakar buvo atsteigtas dvipusis susisiekimas ekspresiniais bulvarais. Per ilgą laiką viena pusė buvo uždaryta pataisymams.**

● 27 metų aludininkas Dominic Faso, 279 E. 16th street, Chicago Heights, buvo suimtas už gaminimą ir pardavinėjimą nelegalio alkoholio.

● **23 metų Henry Joiner, 201 W. Hill street, pasiskundė draugui, kad žmona jį paliko, ir jo akyvaizdoje išgėrė didelę dozą nuodų. Daktarams pasisekė jį išgelbėti.**

● Vagilių užklupta automobilyj prie namų, 27 metų Gwendolyn Cattorini, 693 Crandon avenue, į batuką sukišo savo du brangius deimantinius žiedus. Piktadariai atėmė $3.00 pinigais, bet žiedų nepastebėjo.

● **Didelių peiliu susipiaustęs kaklą, krutinę ir pilvą mirė 78 metų senelis Louis Hochman, 1741 N. Tropp avenue.**

Siuvėjų Auka Universitetui

Chicagos Universitetas praneša, kad Amalgamated Clothing Workers unija įteikė $1,000 auką. Universitetas dabar švenčia 50 metų sukaktį.

J. V. Prekybinis Laivas Paskandintas Raudonojoj Juroj.

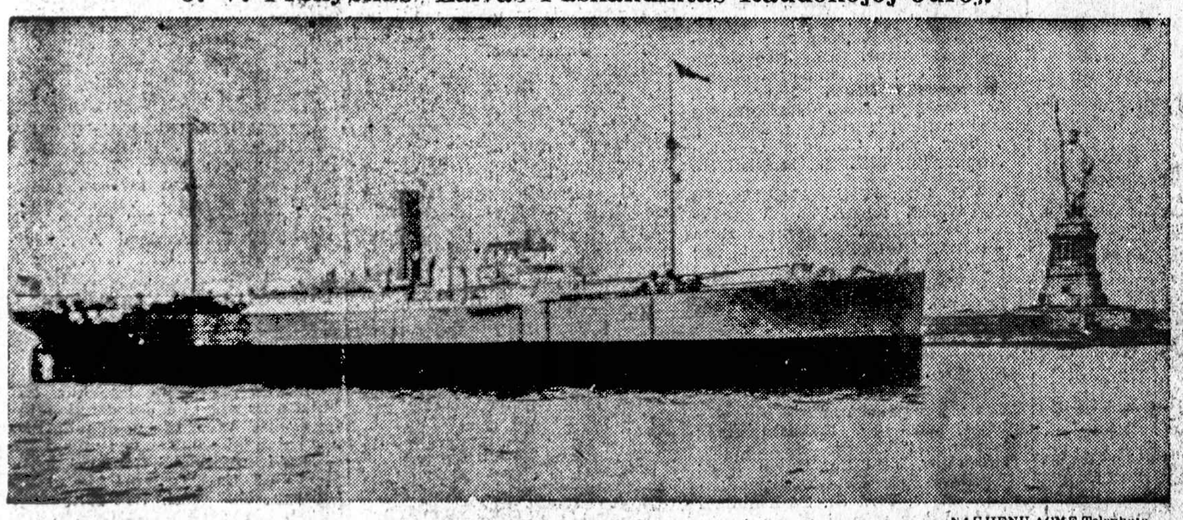

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

J. V. prekybinis laivas, Steel Seafarer, kurį šiomis dienomis nepažintas bombonešis paskandino Raudonojoj Juroj. Laivas gabeno siuntą anglų karinėms pajėgoms rytuose. Įgula tapo išgelbėta.